

T 232870
C 1142746

= A 641-2 =

SENTENTIA,

R. 35.224

ET MOTIVA

IN PROC. ECCL. ET REGIÆ JURIS-
dictionis Civitatis Turolen. Ann. 1742.

SENTENTIA.

Jesu-Christi Nomine invocato.

TT. cont. pronuntiamus, & declaramus præsentem Competentiam ritè, & rectè, & juxta Foros fuisse devolutam ad hoc Tribunal; & in ejus consequentiam sententiamus, Competentiam Judicis Ecclesiastici locum habere, & de Jure, & Foro procedere, personamque Petri Blasco Lai- ci rectè, & ritè fuisse captam per proprios Ministros Curia Ecclesiasticæ Turolensis, non implorato auxilio brachii sæ- cularis, ac Carceribus Episcopalibus Turolensibus mancipa- tam: & insuper declaramus, & pronuntiamus Competentiam Judicis Ecclesiastici locum habere, nullamque fuisse cap- tionem, bonorum sequestrationem, ac acta fulminata contra Emmanuelem Ramiro Nuntium Curia Ecclesiasti- cæ Turolensis per Prætorem dictæ Civitatis, ipsumque tene- ri tollere, & relaxare sequestrum bonorum præfati Emma- nuelis Ramiro, ac acta contra ipsum fulminata prædictæ Curia Ecclesiasticæ restituere: neutram partium in expen- sis condemnantes, demptis sex ducatis pro salario DD. Con- sulentium, in quibus partem victricem condemnamus: & ita declaramus eo meliori modo, &c. mandantes, &c.

D. Josephus Martinez Rubio,
Cancellarius Competentiarum.

A

Ex

= A-641-2 =

ATA 000 76

documentos 6

SENTENTIA, ET MOTIVA

IN PROC. ECCL. ET REGIÆ JURIS-
dictionis Civitatis Turolen. Ann. 1742.

SENTENTIA.

Jesu-Christi Nomine invocato.

TT. cont. pronuntiamus, & declaramus præsentem Competentiam ritè, & rectè, & juxta Foros fuisse devolutam ad hoc Tribunal; & in ejus consequentiam sententiamus, Competentiam Judicis Ecclesiastici locum habere, & de Jure, & Foro procedere, personamque Petri Blasco Laici rectè, & ritè fuisse captam per proprios Ministros Curia Ecclesiastica Turolensis, non implorato auxilio brachii Sæcularis, ac Carceribus Episcopalibus Turolensibus mancipatam: & insuper declaramus, & pronuntiamus Competentiam Judicis Ecclesiastici locum habere, nullamque fuisse captionem, bonorum sequestrationem, ac acta fulminata contra Emmanuelem Ramiro Nuntium Curia Ecclesiastica Turolensis per Prætorem dictæ Civitatis, ipsumque tene-ri tollere, & relaxare sequestrum bonorum præfati Emma-nuelis Ramiro, ac acta contra ipsum fulminata prædictæ Curia Ecclesiastica restituere: neutram partium in expen-sis condemnantes, demptis sex ducatis pro salario DD. Con-sulentium, in quibus partem victricem condemnamus: & ita declaramus eo meliori modo, &c. mandantes, &c.

D. Josephus Martinez Rubio;
Cancellarius Competentiarum;

A

Ex

2
1 **E**X eo, & alias: Nam ut ex actis hujus causæ resultat, quatuor sunt articuli in hac contentione emergentes, duo incidenter, duo vero principaliter deducti: primus incidenter deductus versatur circa citationem partibus contendentibus faciendam, quæ licet ab Arbitris quoad Jurisdictiones expleta sit, non tamen quoad Reos; unde consequens erat, ut hæc causa ad Arbitros devolveretur, ut præfatam citationem quoad Reos explerent, ut eis præjudicium pararet, tempusque curreret ad faciendum ea, quæ de Jure, & Foro efficere tenebantur, juxta disposita in *for. 1. tit. de Competent. Jurisd. junctis traditis à Petro Molin. in sua Prax. tit. Proces. de Compet. de Jurisd. fol. 333. Frances de Compet. quest. 44. à num. 11.*

2 Verùm omissa quæstione; an Reus, præter ipsas Jurisdictiones contendentes, in causa Competentiæ citandus sit, in qua in varias opiniones scinduntur DD. ut videre licet apud Farinac. *lib. 2. consil. 168. à num. 42. Bonac. tom. 2. disp. 3. quest. 7. punct. 7. n. 10. Gratian. disceptat. forens. cap. 596. num. 26.*

28. & 30. Castropal. in *Sum. tom. 2. tract. 11. disp. unic. punct. 13. à num. 10. Guazin. de Defens. reor. defens. 1. cap. 31. num. 9. cum aliis congestis à Frances de Compet. d. quest. 44. per tot. & quest. 71.* Illud tamen apud nos certum est, sufficere ad ritè, & rectè efformandum Processum Competentiæ, quod per Cancellarium Reus citetur juxta *for. 1. de la Compet. de Jurisd.* qui dum loquitur de Cancellario, expressè disponit: *Sea tenido, y obligado, oidas las Partes interessadas, y los Jueces contendientes, si alguna cosa quisieren decir ante el dicho Canciller, declarar la dicha contencion.* Et innuunt *Portol. in Schol. ad for. 1. num. 32. Frances de Compet. d. q. 44. num. 3. & 4. inveniturque decisum in hoc Tribunali in Proc. Procurator. Astricti Villæ de Alcorisa de anno 1683. per Illustrif. D. D. Blasium Serrate, Episcopum Tyrafonen. tunc Regium Cancellarium, ut resultat ex suo Regest. tom. 5. fol. 102. & seqq. qui in motivis fol. 107. §. Nec obstat, in fin. hæc habet: Et forus primus de competentia jurisdictionis, qui dat normam processibus Competentiarum, solùm dicit, quando tractat de Cancellario Competen-*

tentiarum, *OIDAS LAS PARTES INTERESSADAS*; sicque ab ipso solum, seu ejus Tribunali videtur citationem necessariam: cumque per nostras Literas citati fuerint Emmanuel Ramiro, & Petrus Blasco Rei sub die 28. Aprilis labentis anni, ut resultat ex actis hujus Tribunalis fol. 35. dorso rectè, & juxta foros ad ipsum fuit devoluta præsens Competentia, ex concordia DD. Consulentiū voto.

3 Secundus articulus incidenter in hac causa deductus, notificationem Literarum formationis Competentiæ cum nominatione Arbitri, à Prætorè Turolensi expeditarum concernit; quæ cum Judici Ecclesiastico fuerint notificatæ, nec intra triduum suas Responsivas dederit; ipso foro declarata censerè debet Competentia in favorem Jurisdictionis Sæcularis, ut expressis verbis cavetur in for. 1. for. Por no responder, 3. tit. de Compet. Jurisd. & notat Portol. in Schol. ad d. for. 3. num. 13. & 14. Franc. de Compet. quest. 5. num. 5. & 6. Ast nullam fuisse notificationem Literarum formationis Competentiæ factam Vicario Generali Turolensi, pro com-

3
perto habemus; quandoquidem constat ex notificatione apud acta Arbitrorum fol. 58. dumtaxat Vicario Generali fuit notificata à Notario copia Literarum, non ostensis (licet requisito) originalibus, quæ vim, & efficaciam veræ, & legitimæ intimationis habere non potest, non ostensis originalibus, nec Vicarius Generalis suas Responsivas expedire tenebatur; nec incidere in pœnam ab ipso foro stabilitam, contra Judices non respondentes Literis formationis Competentiæ.

6 Quibus accedit quod cum in d. for. Por no responder 3. expressè disponatur, quod Judici, cui Literæ formationis competentiæ fuerint notificatæ, intra triduum non respondenti; Judex, qui Competentiam formavit, monitoriales post triduum expediat cum assignatione alterius tridui, quo transacto, nec Judici, cui intimatæ sunt respondenti, Competentia ipso foro declarata censeatur contra Judicem non respondentem, ex ratione animadversa à Portol. in Schol. ad d. for. Por no responder 3. num. 1. & insinuata à Franc. d.

4
d. quest. 5. num. 5. in fin. Prætor Turolen. prætermisissis formalitatibus in dictis for. 1. & 3. de Compet. Jurisd. expressis, quæ ad unguem observari debent cum pro forma substantiali sint præscriptæ, ut fundat Ill. D. D. Gabriel Sora, Episcopus Albarr. Regius Cancellarius, tom. 1. Regest. fol. 65. & seqq. expeditis Literis formationis Competentiæ cum nominatione Arbitri sub die 7. Februarii labentis anni, quæ exhibitæ inveniuntur in actis fol. 56. factaque Vicario Generali, non ostensis originalibus, notificatione sub eadem die 7. ut resultat ex actis fol. 58. illico, nulla interposita mora, præcipitanter triduo à foris pro forma stabilito, non expectato, sub die 8. præfati mensis, & anni, Literas Monitoriales, quæ extant in actis fol. 59. Vicario Generali direxit, cui sub eodem die fuerunt intimatæ, ut resultat ex actis fol. 60. dorf. Undè cum nec fuerit legitima notificatio Literarum formationis Competentiæ, ut præfatum est, nec Prætor Turolen. ad unguem observaverit, quæ in dictis foris pro substantiali forma constituta

sunt, non potuit Ordinarius Ecclesiasticus incidere in gravissimam pœnam, ut contra ipsum declarata sit ipso foro Competentia.

5 Expeditis jam articulis incidenter in hac causa emergentibus, gradum facimus ad examen, & discussionem aliorum principaliter in hac contentione deductorum; quorum primus circa implorationem brachii Sæcularis versatur, originemque ducit à captione personæ Petri Blasco Laici per proprios Ministros Curia Ecclesiasticæ Turolen. executâ, irrequisito, ac non implorato auxilio Brachii Sæcularis, ex præexistente in Tribunali Ecclesiastico sponsalium causa, prout non controvertitur inter Jurisdictiones; contenditur tamen pro Sæculari, quod licet Judex Ecclesiasticus in hac, & cæteris causis, in quibus, vel privativè, vel præventivè causæ cognitionem habet in personas Laicas, possit procedere; non tamen per se, propriosque Ministros, posse Carceribus Episcopalibus Laicos mancipare, pœnas pecuniarias, & alias ab ipsis exigere, suasve sententias exequi, non implo-

plorato auxilio brachii Sæcularis , cum dumtaxat apud ipsam Regiam Jurisdictionem resideat jus , & potestas coercendi , exequendi , exigendique pœnas pecuniarias , & temporales à Laicis , ut suæ potestati , & jurisdictioni subjectis , tamquam effectus principalissimus meri imperii apud Principes , & Potestates Sæculares residentis.

6 Inficiari non valet , quin antiquitus , & ante Sacrosancti Concilii Tridentini promulgationem , summè controversus fuerit inter utriusque Jurisprudentiæ Auctores articulus iste , qui eos quasi factionariè , in duas omninò contrarias sententias traxit , atque divisit ; aliis opinantibus in favorem Regiæ Jurisdictionis , variosque , & diversos utriusque Juris textus , & decisiones in suæ opinionis fomentum adducendo , ut juris assistentiam in favorem Regiæ Jurisdictionis firment , stabiliant , atque corroborent , quos lato calamo congerit , & illustrat D. Joannes Larrea *Decis. Granaten. decis. 1. per tot.* Contententibus aliis Ecclesiasticam Jurisdictionem , nullo adhibito , & implorato exteriori

5
auxilio , posse in causis , & casibus , ad suam notionem , sive privativè , sive præventivè spectantibus , contra Laicos procedere ad captionem , personarumque distractionem , exactoremque pœnarum temporalium , nisi necessitas , aut præexistimata resistentia aliud Judici Ecclesiastico suaderet ; bene verum est , quod hæc potestas pœnes Judicem Ecclesiasticum residens , subsidiaria erat , nec nisi inutiliter adhibito remedio ordinario Censurarum , pœnarumque spiritualium , exerceri poterat ; in cujus sententiæ , & opinionis fomentum , quamplurimi adducuntur textus , & Auctores , quos in unum congestimus in motivis *Proc. Eccles. & Reg. Jurisd. Civit. Tyrasonen. anni 1740. tom. 10. Regest. pag. 133. §. Altioris profectò , & accuratioris , & §. Ex hoc.*

7 Hinc inter hujusmodi ultimæ opinionis , & sententiæ Auctores , per utriusque juris textus ab ipsis laudatos invalescere cœpit traditio illa , quod videlicet in causis privativè , vel præventivè ad cognitionem Judicis Ecclesiastici spectantibus contra

B Lai,

6
Laicos, eorumque punitio-
nem, destructa, vel saltem de-
bilitata illa nativa juris assis-
tencia Jurisdictionis Sæcula-
ris in Laicos, dumtaxat com-
petere Judici Ecclesiastico,
pœnes quem residebat cog-
nitio, ac coercitio delictorum
ad suum forum spectantium;
moti ex illa inter alias, quas
expendunt rationes, quod
nempe Judicibus Ecclesiasti-
cis attributa sit à jure in præ-
fatis causis contra Laicos, Ju-
risdictio, causæque cognitio,
ac in necessarium consequens
omnes actus, sine quibus ju-
risdictio, & cognitio experi-
ri, & exerceri non valet: ac
in hujus opinionis fomen-
tum multa alia expendunt
fundamenta, copiosè contra-
riis respondendo, ut apud ip-
sos videre licet.

8 Hæc opinionum, ac
sententiarum inter Auctores
diversitas, adeò implexum,
& inextricabilem reddidit ar-
ticulum, ut Oratores Regis
Catholici, aperto adhuc Con-
cilio Tridentino, ejus nomi-
ne gravissimè apud Patres
conquæsti fuissent, quod Or-
dinarii Ecclesiastici nimia fa-
cilitate, gladio excomunica-
tionis uterentur, indeque
evenire, ut fideles illaquea-

rentur, Censuræque Eccle-
siasticæ contemnerentur; ac
proindè institerunt, ut Patres
statuerent, ne de cætero li-
ceret uti excommunicatione, sed
prius deberent Ordinarii alia
remedia experiri pro justitiæ
executione, ac demum in sub-
sidium Censuras adhibere, ubi
executio realis, vel persona-
lis fieri non posset, ad quo-
rum Regis Catholici Orato-
rum instantiam Patres decre-
tum registratum in cap. 3. *ses.*
25. *de Reform.* ediderunt in
Actis præfati Concilii in Ar-
ce Sancti Angeli Romæ asser-
vatis, ut totidem ferè verbis
testatur Prosper. Fagnan. *ad*
text. in Cap. Pervenit 2. de adult.
& stup. & meminit in cap. *Li-*
cet 3. de Pæn. num. 25. vers.
Hæc omnia.

9 Hæc conquæstio sum-
ma cum ratione à Regiis Ora-
toribus, Concilii Patribus ex-
posita fuit; siquidem Ordi-
narii Ecclesiastici præcipuè in
Hispania, nimia facilitate,
ommissio ordinario remedio
distinctionis personalis, & rea-
lis Laicorum in omnibus illo-
rum causis ad suam cog-
nitionem spectantibus; inver-
so juris ordine, ad extraor-
dinarium, & subsidiarium
Censurarum remedium con-
fu-

fugiebant ; quo animadvertito a Patribus abusu , iustissimè in d. cap. 3. ses. 25. de Reformat. statuerunt , quod Ordinarii Ecclesiastici in causis Laicorum ad suum forum spectantibus , eorundem coercionem incipiant , per multas pecuniarias , seu per captiorem pignorum , personarumque districtiorem per suos proprios , aut alienos executores faciendam : & subjungit : Quod si executio realis , vel personalis adversus Reos hac ratione fieri non poterit ; eos etiam anathematis mucrone , arbitrio suo ferire poterit : Circa causas Criminales contra Laicos , ita decreverunt : In causis quoque Criminalibus , ubi executio realis , vel personalis , ut supra fieri poterit , erit à Censuris abstinendum ; sed si dictæ executioni facilè locus esse non possit , licebit Judici hoc spirituali gladio in delinquentes uti.

10 Ex hac conciliari regula , & decreto duo promanare autumant , censentque Canonistæ : alterum possessivum , & indubitabile , quatenus inverso procedendi ordine , decernit Concilium , quod Ordinarii Ecclesiastici subsidiariè dumtaxat ad Censuras procedere valeant ,

7
quando executio realis , vel personalis haberi non possit : & alterum præsuppositivum circa antiquam controversam quæstionem assistentiæ juris in Ordinariis Ecclesiasticis , ad procedendum contra Laicos in causis , sive privativè , sive præventivè eorum forum concernentibus , pœnis pecuniariis , & temporalibus , absque necessitate implorandi ad earundem executionem auxilium brachii Sæcularis ; quæ juris assistentiæ ad præmissa , in favorem Ordinarii Ecclesiastici , post præfatum Decretum Conciliare , adeò incontestabilis visa fuit Lotterio , ut non hæsitaverit affirmare in suo tractatu de Re Beneficiar. lib. 1. cap. 9. num. 96. Et hodie non longè esset ab errore , qui in hæc impingeret , cum Sacrum Concilium Tridentinum supponens Jurisdictionem Episcopi in Laicos , tamquam principium , eos coerceri personaliter , & per suam militiam armatam jusserit , prohibens , neque ad Censuras , neque ad invocationem brachii Sæcularis devenire , nisi in subsidium , ut leg. Ses. 25. cap. 3. de Reformat.

11 Nec adeò clara Concilii Tridentini decisio , tan-

8
ta cum deliberatione ad infantiam Regis Catholici emanata, ac in his Hispaniarum Regnis promulgata, sedare potuit contrarias Auctorum opiniones, ut præfatum conciliare decretum disidentes DD. in unam sententiam collimaret, vel tamquam correctivum Juris Communis, vel tamquam approbativum opinionis existimantium, posse Judicem Ecclesiasticum in causis Criminalibus Ecclesiasticis, aut mixti fori procedere ad Laicorum capturam, vel tandem tamquam novi juris inductivum, ut ratiocinatur Fagnan. ad text in cap. Pervenit, 2. de Adult. num. 29. ibi: Quatenus dubia videretur (hæc questio) in terminis Juris Communis; tamen post Concilium Tridentinum videtur esse extra omnem difficultatem; sive quia correxerit Jus Commune, quatenus clarè sancisset, ut Judicibus Ecclesiasticis non liceret Laicos personaliter distringere, sive quia quatenus Jus Commune fuisset dubium, approbavit opinionem Gloss. & DD. qui scripserunt id licere Judicibus Ecclesiasticis: idemque observat in cap. Licet de Pœnis, num. 23. Statim enim insurrexerunt, utriusque opinionis DD. de-

ducendo varias interpretationes, expositiones, & intellectus pro dilucidando, seu potius densissimis tenebris obnubilando conciliari decreto, in dict. cap. 3. sess. 25. de Reform. ut videre licet apud Cortiad. decis. 231. num. 6. cum pluribus ab eo laudatis Peguer. decis. 93. numer. 25. Franc. Leo decis. Valen. decis. 154. num. 15. Aceved. in leg. 14. tit. 1. Recop. num. 2. plures congesti à Vela in Prælect. ad cap. 1. de Offic. Judic. Ordinar. part. 2. num. 56. qui licet Regius Confiliarius, non dubitavit affirmare loquens de præfato conciliari decreto, dict. num. 56. propè fin. Cui nullum congruum, aut certum, sed nimis fallax, & inconstans, mereque cerebrinum responsum aptant Anguianus, & Molinus, &c.

12 Hæc irreconciliabilis dissensio opinionum, prodigiosaque varietas interpretationum, ac expositionum præfati cap. 3. quasi coegit, (ut ita dicam) utriusque sententiæ Auctores, pro decidendo hoc articulo, ad consuetudinem recurrere; ita ut ubi adest legitima, procedere valeat Judex Ecclesiasticus contra Laicos per multas, aut
pæ-

poenas pecuniarias, personarumque captionem per proprios Ministros, seu Executores, non implorato auxilio brachii Sæcularis, nisi quando ipsi expediens visum fuerit, ut unanimiter testatur Covarrubias *Præct. quæst. cap. 10. num. 2.* qui postquam expendit, utriusque opinionis fundamenta, subjungit *vers. Primum: Ubi consuetudine legitime præscripta obtentum esset, quod Judex Ecclesiasticus habens alicujus causæ cognitionem adversus Laicos, posset eosdem capere ac carceri tradere, usus hic erit omninò servandus. Aceved. in leg. 14. tit. 1. lib. 4. Recop. num. 7. ibi: Quæ quidem conclusio sic declarata limitatur, primo ex supradictorum DD. assertionibus, ut non procedat, quotiescunque consuetudine legitime præscripta obtentum esset, quod Judex Ecclesiasticus habens alicujus causæ cognitionem adversus Laicos, posset eos capere, & carceri tradere, usus enim hic erit omninò servandus. Copiosè Vela ad cap. 1. de Offic. Ordinari. part. 2. de Episcop. num. 119. cum pluribus seqq. Bobadill. in Polit. lib. 1. cap. 17. num. 177. Cortiad. dict. decis. 231. num. 8. Belluga in Specul. Princip. rubric. 12. §. Quædam, num. 107.*

9
Matthæu de Regimin. Regni Valenc. cap. 7. §. 1. num. 172. Leo decis. 154. num. 17. Jul. Clar. lib. 5. §. fin. quæst. 37. num. 8. ibi: *Benè verum est, quod si Prælati legitime præscripsisset hanc facultatem exequendi contra Laicos, utique posset illos capere, & carcerari facere, & hoc ab utriusque partis Auctoribus receptum esse testatur Menchaca.*

13
Iidem mox citati Auctores Realistæ, qui pro decidendo hoc articulo, ad consuetudinem confugiunt, fiunt satis objectioni deductæ, ex leg. 14. & 15. tit. 1. lib. 4. Recop. Censent enim, quod earundem providentia, & signanter consuetudinis reprobatio expressa, in dict. leg. 15. sibi locum non vendicant in consuetudine legitime præscripta; ut censet Covarrub. dict. cap. 10. num. 2. *vers. Primum, ibi: Nec Carolus Cæsar, Rex invictissimus hanc consuetudinem tollere, legeque propria voluit unquam improbare, etiam si sæpius ab eo fuerit petita hujus praxis, & usus abrogatio in publicis totius Regni Conventibus: vel consuetudinem esse reprobam, quatenus respicit causas Civiles, aut Criminales civiliter intentatas; ut*

C

ob.

observat. Suarez de Paz in Prax. tom. 2. prælud. 2. num. 56. ibi: Supradictam resolutionem intellige veram esse, quando apud Judicem Ecclesiasticum adversus Laicos procederetur in causis Civilibus, vel in Criminalibus civiliter intentatis. At vero quando Ecclesiasticus iudicio criminali procederet adversus Laicos ad punitionem culpæ, tunc benè poterit personas Laicorum capere, & in carcerem detrudere: & ita in praxi observatur in Tribunali Salmantino. Quibus adstipulatur Covarrub. Pract. quest. cap. 10. num. 2. vers. Tertio illud, in fin. ibi: Nam & Leges Regiæ, etiamsi generaliter hac de re fuerint statuta, nihilominus in hunc casum tendere frequentius videntur. Ratio vero quare dispositio præfatarum legum non deroget consuetudinem capiendi Laicos in causis Criminalibus notat Vela in cap. 1. de Offic. Ordinar. part. 1. num. 124. ibi: Quapropter cum res ad suam naturam, & initium facile revertatur: multo fortius hodie valebit specialis quorundam locorum consuetudo juri illi communi conformis, ut Ecclesiastici Judices incarcerare possint Laicos delinquentes, in quos ex præventivæ jurisdictionem habent.

Vel tandem quod præfata consuetudinis derogatio intelligenda est de consuetudine introducta tempore promulgationis dictarum legum, non tamen de illa, quæ post earum editionem invenitur recepta; ut firmat Aceved. in dict. leg. 14. tit. 1. lib. 4. Recopil. num. 8. & 9. Præterquamquod promulgatio præfatarum legum præcessit dispositioni conciliari, ipso Catholico Rege Oratore existente, & absdubio ex hac causa inobservatæ inveniuntur inquam plurimis Diocesisibus Regnorum Hispan. ut testantur Covarrub. Pract. quest. dict. cap. 10. num. 2. vers. Primum. Bobadilla in sua Politic. lib. 2. cap. 17. num. 178. Suarez de Paz in Prax. tom. 2. prælud. 2. num. 56. Aceved. ad dict. leg. 14. tit. 1. lib. 4. Recopil. num. 16.

14 Verùm quidquid sit de observantia dispositionis præfatarum legum 14. & 15. in cæteris Hispaniarum Regnis, certum omninò est, quod ejus dispositio afficere non potest hunc Aragonum; siquidem ex Decreto Serenissimi D. nostri Regis, derogatorio Legum Municipalium hujus Regni, emanato sub die

die 29. Junii anni 1707. præservata invenitur in causis Contentionum Jurisdictionalium forma procedendi, jam ab antiquo in hoc Tribunali observata, ut resultat ex præfato Decreto transcripto in libro de Autos acordados, fol. 167. Auto 154. alli: Excepto en las controversias, y puntos de jurisdiccion Ecclesiastica, y modo de tratarla, que en esto se ha de observar la practica, y estilo, que huviere havido hasta aqui, en consecuencia de las Concordias ajustadas con la Santa Sede Apostolica, en que no se debe variar. Et novissimè comprobatur hoc ipsum ex Epistola Regii, & Supremi Consilii transmissa Prætori Turolen. registrata in actis coram Arbitris, fol. 149. dor. alli: Haviendo visto en el Consejo la dependencia de prohibicion de Bayles en esse Obispado; y sobre si en las causas pertenecientes à la jurisdiccion Ecclesiastica contra Legos, debe pedir el auxilio Real, y los demás puntos que comprehende el recurso Ecclesiastico à el por esse Obispo: ha acordado se prevenga à V. S. que en todos los casos que ocurran, procure mantener la mejor correspondencia con el señor Obispo, y su jurisdiccion; de modo, que se auxilie

una à otra conforme la practica, costumbre, y estilo de esse Obispado, y Reyno; y que en los casos que se ofreciere duda, se valga V. S. de los remedios establecidos en el para su decision.

15 Et certè absolutissimum est in hoc Regno, quod consuetudo, tamquam magistralis regula pro controverso articulo decidendo, habita semper fuit; ut observat Sessè de Inhibition. cap. 9. §. 2. num. 34. ibi: Quando Ecclesiasticus haberet consuetudinem capiendi Laicos, & exequendi in eorum bonis; tunc enim posset exequi, & capere sine requisitione aliqua: : & ita fuit pronuntiatum coram Cancellario Competentiarum, me existente Consiliario. Et licet D. Franc. de Compet. quest. 72. num. 35. ex relatione DD. Episcoporum totius Regni ad ipsum transmissa testatur in omnibus Diocesibus vigere consuetudinem, ut Judex Ecclesiasticus in omnibus causis, sive privativè, sive preventivè ad ipsum spectantibus possit procedere contra Laicos ad incarcerationem, & alias pœnas pecuniarias: veritas tamen est, quod in Diocesibus, & casibus, in quibus præfata consuetudo est allegata, & legitimè proba-

bata contentio, sine limitatione aliqua, decissa est in favorem Jurisdictionis Ecclesiasticæ: è converso, in illis, in quibus ob negligentiam, aut regulæ Tribunalis ignorantiam, nec allegata, nec probata fuit consuetudo, limitatè quoad pœnas spirituales tantum in favorem Jurisdictionis Ecclesiasticæ fuit declarata Competentia.

16 Hujus varietatis in decidendis controversiis Jurisdictionalibus quoad hunc articulum, luculentissima perhibent testimonia antiqui Regesti hujus Tribunalis, tam circa unam; quàm circa aliam speciem: circa primam in Proc. inter Illustrissimum D. Thomam Borgia Archiep. Casaraug. ex una, & Judicem Sæcular. ex altera apud D. Sora tom. 2. Regest. fol. 14. dorf. ann. 1604. Ex eo, & alias, quia constat de publico concubinato, ac etiam constant per præsentem Proc. de consuetudine legitima non contradicte per adversam partem, capiendi Laicos publicè concubinarios, & sic de qualitate circumferente Jurisdictionem Judicis Ecclesiastici: & in hoc exemplari unus ex Consultoribus fuit D. Josephus Selsè, de eoque meminit in tractat.

de Inhibit. dict. cap. 9. §. 2. num. 34. In Proc. Procurator. Fisc. D. Didaci de Yepes, Episcop. Tyrason. apud D. Gabrielem Sora tom. 1. Regest. pag. 170. ann. 1609. Ex eo, & alias, quia constat de qualitate circumferente Jurisdictionem Judicis Ecclesiastici, attenta consuetudine in præsentem processu articulata, & probata. In Proc. Procurator. Fisc. Episcop. Barbastren. apud eundem D. Sora dict. tom. 1. Regest. pag. 206. ann. 1612. Ex eo, & alias, quia constabat de qualitate circumferente Jurisdictionem Judicis Ecclesiastici, maxime attenta consuetudine illius Episcopatus capiendi Laicos: probata in præsentem Processu.

17 Circa secundam, in Proc. Illustrissimum, ac Rev. Archiep. Casaraug. ex una, & Judicem Sæcularem, seu Martinum Sebastian ex altera, apud D. Sora tom. 2. Regest. fol. 87. dorf. ann. 1608. Ex eo, & alias, quia constat de qualitate circumferente Jurisdictionem Judicis Ecclesiastici: dicitur autem dempta captione, quia ex deductis in processu non constat de requisitis necessariis juxta Juris dispositionem in casu occurrenti, ad hoc ut dictus Judex Ecclesiasticus possit proce-

de-

dere ad captionem dicti Martini Sebastian. Et ex Regest. 1. fol. 113. apud D. Sora constat, quod in dicto processu Martini Sebastian non fuit probatum, nec articulatum, quod D. Archiepiscopus posset capere Laicos in crimine sacrilegii, de quo agebatur. In Proc. Judicis Secularis, & seu Petri Cosconil ex una, & Judicem Ecclesiasticum, & seu Catharinam Aguado Ruiz ex altera, apud D. Sora tom. 1. fol. 261. ann. 1617. Ex eo, & alias, quia constat de qualitate circumferente Jurisdictionem Judicis Ecclesiastici; dicitur autem dempta captione, quia ex deductis in processu non constat de requisitis juxta Juris dispositionem, ad hoc ut dictus Judex Ecclesiasticus possit procedere ad captionem. In Proc. inter Illustrissim. ac Rever. D. Joannem de Peralta, Archiep. Casaraug. & Paschasium Rubio, Clericum, ex una, & D. Joannem Lopez de Heredia, seu Canerol. & Judicem Sæcularem, ex altera, apud D. Augustinum de Villanueva pro parte Jurisdictionis Sæcularis in hac causa exhibito, & fit mentio, tom. 2. Regest. fol. 318. dor. & 319. Quia constitit de qualitate circumferente Jurisdictionem Eccle-

13
siasticam quoad pœnas spirituales; non tamen de consuetudine quoad captionem, & pœnas temporales, cum nec allegata, nec probata fuerit, ut ex ipso Processu apparet.

18 Firmata jam consuetudinis regula in hoc Tribunali observata, pro decidendo controverso articulo: sub intrant duæ aliæ quæstiones, una circa qualitatem, & speciem consuetudinis? an videlicet sit necessaria immemorialis, vel sufficiat quadragenaria; an interpretativa, vel præscriptiva? & altera circa restrictionem consuetudinis ad casum, & factum in Competentia deductum.

19 Ast ab earundem examine, & discussione nos eximit ipsa jurisdicção Ecclesiastica Turolens. quæ immemorialem consuetudinem in omnibus casibus ad suum forum spectantibus, deducit, & allegat in schedula, apud Arbitros oblata, artic. 2. fol. 184. alli: *Y en esta forma los sobredichos, y cada uno de ellos en sus tiempos respectiue, y por 1. 5. 10. 20. 30. 50. y 100. años continuos, y de tiempo immemorial, y desde antes de la*

D

erec-

ereccion de este Obispado, hasta de presente, continuamente por sí, y mediante los referidos sus Vicarios Generales, Oficiales, y Ministros estuvieron, han estado, y están en derecho, uso, y posesion pacifica de prender à qualesquier Legos, y Personas Seculares, y embargar sus bienes por qualesquier crímenes, y delitos, cuyo conocimiento ha pertenecido, y pertenece à su jurisdiccion Ecclesiastica, assi espirituales, como prevenidas de mixto fuero: comenzando por la prision de las personas delinquentes, assi en fragancia, como con apellido, à instancia de Parte, de sus Fiscales, ò de mero officio, segun los casos lo piden, y de la forma, y manera que les ha parecido, y parece: y en tal derecho, uso, y posesion pacifica estuvieron, han estado, y están dichos Señores Obispos, Vicarios Generales, y sus Ministros respectivos en sus tiempos continua, publica, y pacificamente sin contradiccion de nadie, viendolo, aprobandolo, y no contradiciendolo los Ministros, y Oficiales Seglares, como en toda classe de delitos harà constar por los Processos originales, que ofrece exhibir, y por otras probanzas legitimas, que sobre ello producirà.

20 Descendimus jam ad probationem consuetudinis universalis, in præcedenti transcripto articulo à Jurisdictione Ecclesiastica Turo- lensi. deductæ: quàm plenissimè justificatam censuimus ex centum triginta, & amplius Processibus originalibus in sua Curia actitatis, & apud Nos præsentatis, ex quibus extractum, testimonium exhibitum in actis hujus causæ fol. 60. & seqq. ac cum citatione partium, per Actuarium hujus Tribunalis comprobatum fol. 13. & seqq. attestantem de conformitate præfati testimonii cum prædictis Processibus originalibus exhibitis, in quibus non solum tempus elapsum post dismembrationem Episcopatus Turo lensi. ab hoc Archiepiscopatu Cæsaraug. quæ executæ fuit à SS. Domino Nostro Gregorio XIII. Oratore existente Serenissimo D. N. Philippo II. Hispaniarum Rege Catholico sub die 30. Junii ann. 1577. sed etiam ante præfatam dismembrationem complectitur, ut ex ipsis dilucidè constat ante, & post dismembrationem, & usque ad hæc tempora de successiva non interrupta consue-

suetudine procedendi Iudices Ecclesiasticos contra Laicos in omnibus causis, & delictis ad suum forum, sive privativè, sive preventivè spectantibus, ad captionem, & districtiorem personarum, ac poenarum temporalium exactionem, per se, & suos proprios Ministros, & Executores, irrequisito, & non implorato vero, & rigoroso auxilio brachii Sæcularis, ad executionem præmissorum, ut pro parte Regiæ Jurisdictionis contenditur.

21 Ut autem qua optamus brevitate, & claritate principaliora exemplaria in actis hujus causæ ad consuetudinem probandam exhibita, perstringamus, & dilucidemus: singula, insinuatæ causis, delictis, temporum serie, & aliis circumstantiis probationem relevantibus notatisque foliis, seu paginis præfati testimonii, in medium producemus: & incipiendo à causis Matrimonialibus, specialiter in præfenti competentia deductis: sese offert antiquior Processus in Curia Turolensi ante dismembrationem compilatus *ann. 1548. fol. 120. super Sponsalibus, & stupro*

15
ad instantiam Bartholomæe de Pradas, vicinæ Civitatis Turolens. contra Ildephonsum de Onia, nullo requisito auxilio, captum per Regentem Officialatus illius Curie Ecclesiasticæ; quæ consuetudo successivè post dismembrationem Episcopatus continuata est in aliis causis ejusdem speciei, per captiones personarum, bonorum, que sequestrationes, & alias poenas temporales contra Laicos, ac executas per proprios Ministros Curie Ecclesiasticæ, ut resultat ex Processu *ann. 1599. fol. 121. in quo fuit captus Jacobus Campos, vicinus Civitatis Turolens. absque auxilio, & eodem ann. 1599. fol. 122. Bartholomeus Garcia, cui etiam sequestrata fuerunt ejus bona similiter de anno 1605. fol. 122. dors. fuit decreta à Judice Ecclesiastico captio personæ Joannis Baptistæ Martin, & licet postea intercesserit separatio mulieris quærellantis, ast in decreto de capiendo, addita fuit illa clausula: *Et si opus sit invocato ad hoc auxilio brachii Sæcularis.* De anno 1610. fol. 123. captus fuit sine auxilio Franciscus Polo, Medicus Turolens. & anno*

1722. fol. 124. Jacobus Cam-
 pos, qui Judici Ecclesiasti-
 co fuit restitutus per Juris-
 dictionem Sæcularem Loci de
 Mora. Ac pariter anno 1724.
 fol. 125. sine auxilio captus
 fuit Josephus Ibañez, Loci
 de Camañas. Necnon anno
 1725. fol. 126. Raphael Gas-
 cón, Loci de Fuentescalien-
 tes, cui tota Civitas assigna-
 ta fuit pro carceribus. Eo-
 demque anno fol. 126. dorf.
 & 127. Antonius Zunica, vi-
 cinus Civitatis Turolens. & in
 mandato de capiendo appo-
 sita fuit clausula: *Y que en ca-
 so necessario se implore el au-
 xilio de la Justicia Secular; &
 effectivè cum assistentia Of-
 ficialis Majoris Prætoris Tu-
 rolenf. executâ fuit captio.*
 22 Rursus de anno 1726.
 fol. 127. dorf. captus fuit abs-
 que auxilio Joannes Rita, vi-
 cinus Civitatis Turolens. Et
 eodem anno fol. 128. Paulus
 Perez, vicinus Loci de Mo-
 ra; & Petrus Joannes Remo-
 lar fol. 128. dorf. vicinus Loci
 de Bechi. Ac anno 1727. fol.
 129. captus fuit sine auxilio
 Michael Ximenez, Loci de Vi-
 llet; & in Literis pro eo ca-
 piendo subjungitur: *Y para
 que en caso necesario os podais
 valer del brazo Secular. Ac eo-*

dem anno fol. 130. & 131.
 similiter sine auxilio captus
 fuit Michael Perez, vicinus
 Loci de Allepuz, qui tradi-
 tus, *custodia causa* Judici Sæ-
 culari præfati Oppidi, ab illo,
 Judici Ecclesiastico restitutus
 fuit; & in decreto de capien-
 do extat illa clausula: *Y para
 que en caso necesario pueda im-
 partir el auxilio del brazo Se-
 glar.* De anno 1728. fol. 131.
 dorf. captus fuit Franciscus
 Hernandez, Loci de Cella,
 qui ad instantiam Catharinæ
 Rubira, tempore quo suam
 querællam proposuit coram
 Ordinario Ecclesiastico, per
 Judicem Sæcularem erat dete-
 tentus in carceribus Regiis,
 qui eum restituit Judici Ex-
 clesiastico Litteris ab eo ex-
 peditis. Anno 1729. fol. 133.
 licet ad instantiam Barbaræ
 Ferrer capi non posset perso-
 na Francisci Calvè, vicini Lo-
 ci de Castralbo, sequestrata
 tamen fuerunt ejus bona. Ac
 eodem anno fol. 133. in fin.
 & dorf. captus fuit Josephus
 Villanueva, vicinus Loci de
 Cella, absque auxilio, & car-
 ceribus Regiis præfati Loci,
custodia causa detrusus, qui
 restitutus fuit à Judice Sæcu-
 lari Ministro Curia Eccle-
 siasticæ, qui eum transtulit
 ad

ad carceres Episcopales.

23 Ulteriùs de anno 1730. fol. 134. & 135. captus fuit Ludovicus Assensio, Notarius Turolensis, sine auxilio, qui è manibus Ministrorum Curiaë Ecclesiasticæ se eximens, iterùm fuit captus, ac carceribus Regiis prædictæ Civitatis, *custodiæ causa* detrusus. Ac eodem de anno fol. 135. dorf. & 136. sine auxilio captus fuit Joannes Antonius Bux, Medicus Loci de Torre-lacarcel, qui carceribus Regiis, *custodiæ causa* fuit mancipatus. Et eodem anno fol. 136. dorf. Augustinus Catalan, residens in Civitate Turolensi, captus fuit ad cautelam per Judicem Ordinarium Loci del Campillo, qui Judici Ecclesiastico eum restituit, positusque fuit, *custodiæ causa* in carceribus Regiis ejusdem Civitatis. Anno verò 1735. fol. 169. dorf. captus sine auxilio Marcus Lopez, vicinus Civitatis Turolens. Et eodem anno, eodemque fol. 169. dorf. Josephus Dobòn, vicinus ejusdem Civitatis; ac Josephus Calvè fol. 140. Et de anno 1736. fol. 140. dorf. Josephus Milla, vicinus Civitatis Turolens. Et anno 1738. fol. 141. Thomàs Vicente, vi-

cinus dictæ Civitatis: & eodem anno, dictoque fol. Franciscus Tortajada, ejusdem Civitatis vicinus; omnesque non implorato auxilio brachii Sæcularis. Ac eodem anno 1738. fol. 142. dorf. Josephus Pueras, sine auxilio fuit captus; licet in mandato de capiendo addita fuisset clausula: *Con facultad de en caso necessario pedir ayuda al brazo Secular.*

24 Tandem anno 1739. fol. 143. & 144. fuerunt capti Petrus Martin, Oppidi de Cedrillas, & Gaspar Ubeda, Loci de Sancta Eulalia, nullo implorato auxilio brachii Sæcularis. Et eodem anno fol. 144. dorf. & 145. Petrus Formentin, Oppidi de Mora; & in mandato de capiendo inseritur clausula: *Y en caso necesario se impartá el auxilio del brazo Secular, juxta stilum; & quamvis imploratum fuisset auxilium; captio tamen sine illo fuit executá, & in carceribus Regiis dicti Oppidi fuit positus reus sub custodia Judicis Sæcularis, qui eum Executori, seu Ministro jurisdictionis Ecclesiasticæ restituit. Eodemque anno fol. 145. dorf. & 146. captus fuit Michael Benedicto, Clericus primæ Tonsuræ, Oppidi del Pobo,*

ac in decreto de capiendo inferitur clausula: *Y si para ello fuere necessario, implorareis el auxilio del brazo Seglar*; simulque ex hoc Processu resultat, captionem cum assistentia Judicis Ordinarii præfati Oppidi del Pobo executam fuisse, qui claves carceris Regiæ, Executori Ecclesiastico tradidit, ad custodiendum reum, quoadusque translatus fuisset ad carceres Episcopales Turo lens. Et anno 1741. fol. 146. dorso. & 147. sine auxilio captus fuit Blasius Alcorisa: & quamvis imploratum fuisset auxilium à Judice Ordinario Turo lens. qui renuit id impartire, nisi expeditis prius Literis exortatoriis; Ministri tamen Curia Ecclesiasticæ præfatum reum carceribus Episcopalibus manciparunt. Tandem anno 1742. à Ministris Judicis Ecclesiastici captus fuit sine auxilio Petrus Blasco, quæ captio ansam dedit huic Competentiæ jurisdictionis.

25 Haftenùs Processus, & exemplaria, quæ unice consuetudinem in causis Matrimonialibus, & Sponsalium specificè in hac contentione deductam percutit, in medium protulimus, & singularem expendimus: nunc autem

transitum facimus, ad probationem generalis consuetudinis ejusdem Civitatis, & Diocesis Turo lens. sub articulo comprehensam, procedendi Judicem Ecclesiasticum contra Laicos per suos proprios Ministros, ad executionem poenarum temporalium in omnibus causis, delictis, & casibus, quorum cognitio, vel privativè, vel præventivè ad ipsum spectat; & cum hæc probatio generalis consuetudinis ex processibus, & exemplaribus in actis hujus causæ exhibitis resultet, singula, juxta seriem, rationemque temporum expendemus, incipiendo ab antiquiori exemplari, & processu anni videlicet 1565. fol. 93. ex quo resultat Franciscum Lanzuela, vicinum Oppidi de Cella, fuisse captum per Judicem Ecclesiasticum, non implorato auxilio, ex eo quod irriserit Sacras Ecclesiæ Cœremonias, qui per sententiam fuit condemnatus in expensis, & aliis poenis. Ac anno 1573. fol. 103. capti fuerunt sine auxilio Michael, & Jacobus Gascon, propter verba injuriosa prolata contra Rectorem Oppidi de Pitarque; & per sententiam mulctati in quantitate centum

solidorum , & aliis pœnis. Anno autem 1574. *fol. 103. dorf. & 104.* captus fuit similiter sine auxilio Nicolaus Gargallo , vicinus Oppidi de Linares , bonaque ejus sequestrata , ex eo quod Licentiatum Gasparem Sanchez, Presbyterum , cum scoplo , & armis in eremo invasserit, condemnatusque fuit per sententiam in quantitate centum solidorum , & aliis pœnis.

26 Deindè anno 1575. *fol. 93. dorf.* executà fuit captio sine auxilio , in personam Francisci Lanzuela , vicini Loci de Cella , propter vulnus alteri illatum in Ecclesia , sequestrataque fuerunt ejus bona in præsencia Juratorum dicti Oppidi , qui etiam fuerunt Testes hujus diligentia , ac per sententiam mulctatus fuit pœna exilii à præfata Diœcesi. Ac anno 1576. *fol. 105.* sine auxilio captus fuit Joannes Igual , vicinus Loci de Noguerauelas , ex eo quo variis pugionis ictibus quemdam Ecclesiasticum vulneraverit , ejusque bona executà fuerunt præsentibus Jurato , ejusque Locum Thenenti dicti Loci , qui ea in deposito receperunt , & per sententiam fuit condemnatus pœna exilii

19
per decem annos à toto Archipresbyteratu Turolensi , & mulctatus in quantitate octo-centorum solidorum Jaccensium , & expensis , ad quorum omnium solutionem subhastata fuerunt ejus bona. Anno 1577. *fol. 79. dorf. & 80.* similiter capti fuerunt sine auxilio Petrus Corrella , vicinus ejusdem Loci de Noguerauelas , ex eo quod diebus festis non cessabat ab operibus , sequestrataque ejus bona ; & per sententiam mulctatus in quantitate quinquaginta solidorum. Eodemque anno *fol. 68. dorf.* captus fuit Joannes Moorte , vicinus Loci de Cañadavellida , ex causa usuraria à Judice Ecclesiastico præventa. Anno 1578. *fol. 95. dorf.* eodem modo fuit captus Joannes Calvet , vicinus Civitatis Turolens. propter occasionem ab ipso datam perturbationis , & inquietudinis in Ecclesia Sanctæ Mariæ ; & per sententiam mulctatus in quantitate centum solidorum Jaccensium , exulatusque per annum à præfata Civitate.

27 Rursus anno 1579. *fol. 69.* ex causa usuraria præventa à Judice Ecclesiastico fuit captus sine auxilio Joannes Dominguez , præsentem

Ju-

Judice Sæculari Loci de Villel, sequestrataque fuerunt ejus bona, ac deposita in posse, & manibus Locum-Tenantis Justitiæ dicti Loci. Anno 1586. fol. 81. dorf. & 82. Bartholomæus Floret, vicinus Civitatis Turolens. ex eo quod non observasset solemne votum ab eo emissum de non ludendo, fuit captus sine auxilio, & reclusus, custodia causa in Regali Arce dictæ Civitatis. Eodem anno fol. 106. dorf. & 107. fuerunt capti sine auxilio Dominicus Rubio, & Marcus Garcia, vicini Oppidi de Buëna, propter injurias verbales contra quemdam Ecclesiasticum, & connatum eum occidendi; quamvis in provisione de capiendo inserta fuerit illa clausula: *Invocando para todo ello, si necessario fuesse, el auxilio, y socorro del brazo Secular.* Anno 1589. fol. 83. & 84. captus fuit sine auxilio Andræas Estevan, Notarius Civitatis Turolens. ex eo quod invasserit domum, & hortum cujusdam Ecclesiastici; licet ejus personæ investigatio fuisset executata cum assistentia Judicis Sæcularis, cui custodia causa fuit traditus. Anno 1594. fol. 71. dorf. capti fue-

runt sine auxilio Jacobus Fonfria, Gundisalbus Marco, Joannes Domingo, Michael Clemente, & Joannes Aparicio, Jurati, & Consilarii Oppidi de Albentosa, ex eo quod impedire conarentur tradi Sepulturæ Ecclesiasticæ cadaver, qui in carceribus Regiis Civitatis Turolens. causa custodia fuerunt detrufsi.

28 Ulteriùs anno 1596. fol. 107. dorf. propter injuriam illatam à Jacobo Pastòr, vicino Loci de Manzanera, proprio suo Parocho, & Beneficiatis dictæ Ecclesiæ, fuit captus sine auxilio, sequestrataque ejus bona, uno ex testibus existente Justitia, seu Judice Sæculari ejusdem Loci. Anno 1597. fol. 107. dorf. & 108. captus fuit eodem modo Joannes Rubio, vicinus Loci de Balacloche, propter verbalem injuriam illatam suo Parocho, sequestrataque fuerunt ejus bona. Anno 1597. fol. 61. dorf. usque ad 63. captus fuit sine auxilio Joannes Simon, vicinus Oppidi de Alcalà, tamquam incestuosus, & executata fuit sententia publicæ ignominie in Civitate Turolens. & Loco de Alcalà, traditusque fuit car-

ce-

ceribus Regiis, *custodia causa*,
adimplevitque exilium, in
quo fuerat condemnatus.
Anno 1598. fol. 82. dorf.
propter inobedientiam suo
Parocho intra Ecclesiam, ip-
sum verbaliter injuriando,
captus fuit sine auxilio Joan-
nes Cebrian, vicinus Loci
de Tortajada. Eodem anno
fol. 73. dorf. cum Petrus For-
tun, Judex Sæcularis, quar-
tus locum tenens in Civi-
tate Turolens. impediret Mi-
nistros Curie Ecclesiasticæ
exequi inventarium aliquo-
rum bonorum, manusque
violentas injecerit in Fisca-
lem Ecclesiasticum Curie Ec-
clesiasticum Curie Ecclesi-
asticæ Turolens. fuit publicè
excommunicatus, qui cum
ad Illustris. Dom. Hispaniar.
Nuntium provocaverit, &
obtinuerit absolutionem à
Censuris Bullæ in Cœna Do-
mini; se representavit coram
Vicario Generali Turolens. ut
beneficium absolutionis ob-
tineret, præstito certo jura-
mento, de quo in præfato
processu.

29 Insuper anno 1599.
fol. 63. capta fuit sine auxilio
Joanna Martinez, vicina Ci-
vitatatis Turolens. & carceri-
bus Regiis *custodia causa* tra-

21
dita; propter inhonestam
ejus vitam, & alia crimina,
quæ resultant ex processu.
Eodem anno fol. 64. propter
concubinatum capta fuit sine
auxilio Mariana Maciano,
traditaque carceribus Regiis,
custodia causa, ejusque bona
sequestrata. Anno 1602. fol.
85. & 86. per Parochum Lo-
ci de el Pobo fuit captus Ja-
cobus Floret, vicinus Loci de
Esparraguera, Principatus Ca-
thalauniæ, nullo implorato
auxilio, traditusque fuit car-
ceribus Regiis, *custodia causa*,
ipsique variæ pœnæ impo-
sitæ fuerunt, ex eo quod
absque licentia Episcopi elæ-
mosynam peteret pro cultu
Deiparæ Mariæ Virginis Mon-
tisserrati. Eodem anno fol. 96.
dorf. capti fuerunt sine auxi-
lio Joannes Ibañez, Anto-
nius Gomez, & Franciscus
Ibañez, vicini Oppidi de
Sancta Eulalia, propter rixam
intra Ecclesiam, sequestrata-
que eorum bona. Anno
1604. fol. 99. dorf. in Loco
de Sarrion per ipsum Vica-
rium Generalem Turolens.
sine auxilio capti fuerunt
Joannes Petroche, Notarius,
& Franciscus Ortigas, Minis-
tri Civitatis Cæsaraugustæ
propter verba injuriosa pro-

lata intra Ecclesiam. Eodem anno 1604. fol. 108. dorf. & 109. fuit captus, absque auxilio Joannes Perez Navarro, vicinus Civitatis Turolens. ejusque bona investigata, & sequestrata, propter realem, & verbalem injuriam Clerico illatam. Eodem anno fol. 109. dorf. & 110. fuerunt sequestrata sine auxilio bona Gasparis Ludovici Perez Monteagudo, vicini Loci de Mora, imputati de homicidio in Clericum commissio, & de percussione alterius; & in mandato de capiendo apposita fuit clausula: *Y si necessario fuere, invocareis el auxilio del brazo Seglar*: qui cum capi non posset, propter recursum ad Illustris. Hispaniar. Nuntium, excommunicatus fuit.

30 Pariter de anno 1605. fol. 110. dorf. fuit investigatus Clemens Valero, Scriba, vicinus Loci de Alaba, ac ejus bona sequestro supposita posteaque captus sine auxilio, ob realem injuriam illatam proprio Parocho. Anno 1611. fol. 86. dorf. 87. & 88. Franciscus Gamir Villaespesa, vicinus Civitatis Turolens. propter delictum poligamiae captus fuit

sine auxilio, & postmodum sub fidejussoribus relaxatus, fugam arripuit; Curiae Ecclesiasticae jussit fidejussoribus, ut illum representarent sub poena quingentorum aureorum; & cum jussui non parerent, mandavit procedi ad executionem bonorum, & ad eam deventum fuit cum assistentia Judicis Sæcularis, non obstante juris firma à Curia D. Justitiæ Aragonum emanata, Judici Ecclesiastico intimata: post multos annos reverso dicto Gamir in Civitatem Turolii, captoque à Judice Sæculari, ob aliud delictum, cum in carceribus Regalibus detineretur, fuit repetitus à Judice Ecclesiastico, propter dictam causam poligamiae, & ipsi traditus per Judicem Sæcularem. Anno 1636. fol. 72. Michael Martinez, vicinus Loci de Celladas, propter furtum cadaveris, & impeditam ejus humationem. Anno 1641. fol. 74. dorf. fuit investigatus cum assistentia Judicis Sæcularis Turolensis, Marcus Hernandez, vicinus Loci de Cella, & postea captus sine auxilio, ac per sententiam damnatus poena exilii, & du-

ducentorum solidorum. Anno 1666. fol. 65. Anna Perez fuit capta Turolii sine auxilio, propter vitam impudicam. Anno 1688. fol. 112. fuit captus sine auxilio Dominicus Baguena, vicinus Loci de Orrios, eo quod Clericum pugione percussit. Anno 1694. fol. 112. Josephus Salas, vicinus Civitatis Turolii, captus fuit sine auxilio, propter percussio- nem Religioso illatam. Anno 1697. fol. 113. Josephus Millàn, vicinus Loci de Cirugeda, captus fuit sine auxilio, quia Clericum interficere tentavit. Anno 1721. fol. 114. fuit captus sine auxilio Josephus Fombuena, vicinus Loci de Celadas, quia manus violentas in Clericum injecit.

31 Similiter de anno 1726. fol. 89. Michael Martin, vicinus Turolii, captus fuit sine auxilio, quia à propria uxore divertebat. Anno 1727. fol. 65. dorf. Franciscus Machicote, & Emma- nuela Chavarria fuerunt cap- ti sine auxilio, & eorum bona sequestrata, propter pu- blicum concubinatum, & adulterium. Anno 1728. fol. 114. dorf. fuit investigatus

Turolii Michael Royo, vi- cinus Loci de Celadas, & in dicto Oppido ejus bona se- questrata sine auxilio, prop- ter injuriam realem illatam Fratri Capuccino: & quia in decreto de capiendo aderat clausula: *Si opus fuerit, implo- retur auxilium brachii Sæcula- ris*, iterum investigatus fuit, assistente Judice Sæculari de Celadas. Anno 1729. fol. 76. dorf. in Loco de Manzane- ra fuit captus Joannes Mar- tin, virtute decreti de ca- piendo continentis: *Quod si opus fuerit, imploretur bra- chium Sæculare*, & assistente Justitia dicti Loci, cui tradi- tus fuit, *causa custodia*, & bo- na dicti Martin fuerunt se- questrata sine auxilio, ex eo quod Censuras despexe- rit, operaque pia solvere renuerit. Anno 1731. fol. 116. fuit investigatus, & quæsitus sine auxilio Gaspar Lopez, vicinus Turolens. propter violentas manus in Clericum illatas, posteaque transcurso temporis spontè in carceribus Episcopalibus se præsentavit. Anno 1734. fol. 116. dorf. Joannes Chu- lilla, Judex Ordinarius Op- pidi de el Pobo, carceribus Episcopalibus sine auxilio fuit

24
fuit traditus, propter injuriam verbalem, & realem Clerico illatam.

32 Tandem anno 1735. fol. 77. dorf. ex eo quod Franciscus Olba, Judex Ordinarius Loci de Manzanera, propter excessum suæ jurisdictionis in personam Licentiati Rochi Juan, Presbyteri, sine auxilio captus fuit in Civitate Turol. ipsique impositæ fuerunt per sententiam pœnæ temporales, & spirituales. Eodem anno 1735. fol. 89. dorf. capti fuerunt sine auxilio Officiales Concilii Loci de Perales in Civitate Turolensi, ex eo quod bona Ecclesiastica usurpassent, & ad prophanos usus divertissent. Anno 1738. fol. 90. sine auxilio capti fuerunt Bartholomæus Lopez, & Petrus Herrera, Officiales Concilii de Campos, propter transgressionem edicti prohibitivi saltationum, & chorearum. Ac eodem modo, & propter eandem causam Joannes Rueda, & Petrus Molina in Civitate Turolensi. Anno 1739. fol. 78. captus fuit sine auxilio Petrus Noguera, vicinus Turolens. ex eo quod impediret obedire præceptis Vicarii Generalis, & multatus fuit per sententiam. Eo-

dem anno 1739. fol. 117. captus fuit sine auxilio Joannes Romero, vicinus Turolens. propter injurias verbales Clerico illatas, licet interveniente assistentia Alguazirri Regii. Anno 1742. fol. 100. dorf. sine auxilio captus fuit Thomas Aspas, vicinus Turolens. ex eo quod renuisset obedire præceptis Decani ejusdem Ecclesiæ præcipientis, ut discooperto capite incideret per Ecclesiam, ac unum puerum ex Choro percussit.

33 Accedit insuper probationi instrumentali, de qua supra; illa quæ resultat ex actis hujus causæ, per declarationem testium pro parte jurisdictionis Ecclesiasticæ coram Arbitris super eodem articulo 2. productorum, qui declarant de hac consuetudine immemoriali, ut resultat ex test. 1. fol. 226. 2. fol. 259. 3. fol. 267. 4. fol. 292. 13. fol. 308. 14. fol. 315. 15. fol. 320. 16. fol. 328. 17. fol. 332. & 18. fol. 339. quibus testibus, eorundemque declarationibus, maxima debet adhiberi fides; siquidem ex illis, alii Jurisperite, alii Notarii Regii, vel Apostolici, & omnes versati in consuetudinibus, & practicis Curiarum

rum Ecclesiasticæ, & Sæcularis Turo lens. ac cum plenissima cognitione, & scientia eorum, quæ in hac Competentia inter Jurisdictiones contenduntur.

34 Nec alicujus est relevantiæ, quod immemorialis consuetudo, quæ controversitur, non sit in actis hujus causæ formiter deducta, & per testes probata, ad tradita à Cresp. *observ.* 14. *per tot.* Francisc. Leo *tom.* 3. *decis.* 7. 8. 9. & 24. Barbof. *in cap.* Licet *ex quadam, de testib. n.* 10. Mascard. *de Probat. concl.* 395. *num.* 7. Molin. *de Hispan. Primog. lib. 2. cap. 6. num.* 32. Nam cum principalis scopus Jurisdictionis Ecclesiasticæ fuerit immemorialem probare instrumentis, processibus, & exemplaribus, quod plenissimè ex supra traditis assecuta est; probatio per testes facta, solum deservit ad corroborandam, & magis, magisque stabilendam consuetudinem instrumentaliter probatam; præcipuè cum præfati testes, non utcumque deponant, sed præcisè declarent de quamplurimis aliis actibus specificis, præter mox narratis, & expensis, in quibus Judex Ec-

25
clesiasticus Turo lens. processit contra Laicos, in causis, sive privativè, sive præventivè ad suum forum spectantibus, propria auctoritate; & per suos Ministros, & Executores, ad captionem & bonorum sequestrationem, quibus maximè fulcitur, & roboratur immemorialis instrumentaliter probata.

35 Illud tamen in controverso articulo falcem mittit ad radicem, quod hæc consuetudo tam particularis, ad causam, & casum principaliter in hac contentione deductum, quàm generalis in aliis casibus Jurisdictionem Ecclesiasticam Turo lens. concernentibus, tot exemplaribus, testimoniis, & processibus abundè in actis hujus causæ comprobata; canonizata etiam invenitur in aliquibus contentionibus in favorem Jurisdictionis Ecclesiasticæ Turo lens. decisiss: etenim ut ex testimonio sæpiùs memorato, & in actis præsentato *fol.* 150. resultat ad instantiam Promotoris Fiscalis Curia Ecclesiasticæ Turo lens. oblata fuit de anno 1605, coram Vicario Generali accusatio criminalis contra Gasparem Perez Monteagudo,
G Lai-

Laicum, ac in Juribus Bachalaureum, vicinum, ac in Civitate Turolens. residentem, ex eo quod alapa Licentiatum Dominicum Marco in Sacris constitutum percusserit; ac in conclusione supplicavit, ut publicum excommunicatum declarari, & ad captionem ejus personæ, sequestrationemque bonorum per Ministros præfatæ Curia, & si opus fuerit auxilio brachii Sæcularis, implorato procedi; ministrata igitur sufficienti informatione præmissorum, decretaque per Judicem, Promotoris Fiscalis petitione; coram illo comparuit legitimus Procurator præfati Gasparis Perez, supplicando revocationem decreti, qua denegata, juris firmam, vocatam *volandera*, vel *de Legos*, cum nominatione Arbitri, prout moris erat, præsentavit, cujus virtute, contestata Competentia inter Jurisdictiones, per Arbitros decissa fuit in favorem Ecclesiasticæ, captoque per Ministros præfatæ Curia prædicto Gaspare, condemnatus fuit per sententiam in quantitate ducentorum solidorum Jaccensium, & litis expensis.

36 Similiter cum de anno 1619. Joannes Villarroya violenter manus iniecerit, & vulneraverit in vico, vulgariter dicto *Calle de la Paz*, Licentiatum Petrum Claros, Clericum in Sacris constitutum, captus fuit per Licentiatum Petrum Lopez, Promotorem Fiscalem Curia Ecclesiasticæ Turol. & dum ad carceres Episcopales captus ducebatur; Hieronymus Sanchez Cutanda, Justitia, & Judex Ordinarius præfatæ Civitatis è manibus ejus eripuit, ac Regiis carceribus detrussit, competentiaque inter Jurisdictiones formata, per Arbitros in favorem Ecclesiasticæ decissa fuit, ut totum resultat ex citato testimonio à fol. 152. ad 155.

37 Tandem ad instantiam Catharinæ Ibañez per Ministros Curia Ecclesiasticæ Turolens. captus fuit, & carceribus Episcopalibus detrussus D.D. Joannes Perales, Medicus præfatæ Civitatis, propter obligationem sponsalitiæ cum dicta Catharina contractam; formaque contentione per Prætozem Turolens. ex eo quod præfatus D. Joannes esset Laicus, & ut talis suæ Juris-

rifdictioni subjectus ; ac nulla ab Arbitris data declaratione , devoluta fuit causa ad hoc Tribunal , quæ ex concordia DD. Consulentium voto , in favorem Jurisdictionis Ecclesiasticæ fuit decissa sub die 8. Augusti ann. 1727. ut resultat ex testimonio in actis hujus causæ exhibito fol. 54. & ex tom. 8. *Regest. Offic. Cancellar. pag. 335. & seq.*

38 Studuimus brevitati, qua potuimus diligentia , sed cum plenissima , & præcipua justificatio pro parte Jurisdictionis Ecclesiasticæ circa hunc articulum , in actis hujus causæ , facta sit instrumentalis , deducta ex tot, tantisque processibus , & exemplaribus , ad stabilendam controversam consuetudinem , tum specialem , tum generalem Civitatis , & Diocesis Turolens. Ipsa plenissima probatio Nos coegit singulatim notare , seligere , & expendere principaliora exemplaria , & processus , quibus justificatur : ex ipsis enim apertè convincuntur , & demonstratur , ante dismembrationem Episcopatus Turolens. ab Archiepiscopatu Casaraugustæ viguisse consuetudinem procedendi Or-

dinarium Ecclesiasticum contra Laicos per pœnas temporales , in causis , sive privativè , sive preventivè ad suam cognitionem spectantibus ; quodque præfata consuetudo successivè post dismembrationem continuata , & constabilita invenitur iteratis actibus specificis , & notoriis , scientibus , & tolerantibus Regiis Ministris præfata Civitatis , & Episcopatus , toto sæculo decimosexto exeunte , integro sæculo decimosextimo , & per tempus usque ad præsens elapsum sæculi decimi octavi ; & tandem quod in casibus , in quibus ad contentionem deductus est hic articulus , competentia ex sola regula consuetudinis in favorem Jurisdictionis Ecclesiasticæ fuit decissa , ut præfatum est.

39 Agnoscimus dissidium non leve versari inter Auctores , circa probationem instrumentalem consuetudinis , vel cujusvis alterius juris ; contendentibus aliis , non solum instrumentis probari posse , verum & esse potentiorè , & securiorè probationem , quæ ex antiquis instrumentis , quam quæ ex testium declaratio-

ni-

nibus resultat ; contrarium aliis oppinantibus , ut videre licet ex his , quæ inter se edifferunt , & disputant, Cresp. *observ.* 14. num. 63. Franc. Leo tom. 3. *decis.* 24. num. 24. & 25. Gratian. *discept. forens. cap.* 526. num. 46. Cardin. Thusch. *lit. P. conclus.* 775. per tot. Menoch. *de Arbitrar. cas.* 526. num. 18. Et licet gravioribus fundamentis, sit fulcita opinio existimantium , immemoriam instrumentis probati posse, deductis à Jure, tam Civili, quam Canonico, ex leg. 10. §. de Probat. ibi: *Census, & monumenta publica potiora, testibus esse, senatus censuit. Leg. Cum precibus, 18. Cod. eodem tit. cap. Cum, 13. de Probation. Concil. Trident. sess. 25. de Reformat. cap. 9. & ex his, & aliis hanc opinionem tenent Leo dict. decis. 24. num. 26. Trobat. de Effect. immemor. quest. 12. num. 19. ubi viginquinque Auctores pro hac opinione laudat, qui num. 69. vers. Et tandem, duo refert exemplaria Supremi Aragonum Consilii. Lagunez de Fructib. part. 1. cap. 15. numer. 127. Gratian. *discept. forens. cap.* 526. num. 46. Tusch. *lit. P. dict. conclus.* 775. per tot.*

40 Attamen plurimum nobis arridet, & placet, pro conciliandis dissidentibus AA. opinionibus, ac stabilienda probatione instrumentali, in actis hujus causæ pro parte jurisdictionis Ecclesiasticæ Turonens. facta, distinctio inter instrumenta excludentia possibilitatem possessionis, vel consuetudinis magis antiquæ, vel non excludentia, seu inter illa instrumenta, quæ dant initium causæ possidendi, vel possessionis antiquæ continuationem arguunt, & enuntiant: ubi enim instrumenta, quibus probatur immemorialis, non excludunt possibilitatem antiquioris possessionis, imò ex ipsis arguitur illius possessionis antiquæ continuatio; probatio immemorialis per instrumenta non solum fieri potest, sed est certior, & secutior, quam quæ fit per testes; ut distinguit Card. de Luca in *Miscel. discurs.* 1. num. 95. ibi: *Item quamvis respectu immemorabilis, de ejus regulari natura sit, ut per testes, non autem per scripturas probari debeat, quasi quod posita scriptura detur initium immemorabilis exclusivum, eique oppositum; verius tamen est per scripturas quoque hanc justificatio-*

tionem fieri posse, quæ antiquio-
rem immemorabilem supponant
possessionem, vel statum, cum
dicta conclusio procedat in illis
scripturis, quæ dictam tituli, seu
initii coarctationem importent, se-
cùs autem ubi vigeat, atque ex-
clusa non sit dicta possibilitas
allegandi Apostolicum privile-
gium, &c. Et rursus in annot.
ad Concil. Trident. disc. 11.
num. 17. ibi: Adhuc tamen ea-
dem probatio per illas scripturas
fieri potest, quæ sint compatibi-
les, quia nempe in ipsis ipsamet
antiqua, & immemorabilis pos-
sessio enuntietur, vel canonicetur,
adeò ut privilegium non in
ratione gratiæ, & privilegii, sed
in ratione probatiua deducatur.
Eandemque distinctionem firmat
tract. de Judic. disc. 21.
num. 47. Piton. discept. Eccle-
siastic. discept. 50. num. 24. &
discept. 56. num. 19.

41 Applicando nunc ad
immemorialem consuetudi-
nem instrumentalitèr proba-
tam in actis hujus causæ, aper-
tè convincitur instrumenta,
& processus, quibus proba-
tur, nec excludere possibili-
tatem possessionis magis anti-
quæ, nec initium præbere
causæ possidendi, aut consue-
tudini introductæ; imò ex
ipsis convincitur, jam tunc

29
temporis vigere illam consue-
tudinem in Archiepiscopatu
Cæsaraugustano, quam anti-
quiores processus formitèr
enuntiant, quæ, & successi-
vè sine aliqua interruptione
continuata est in Diocesi Tu-
rolensi, post dismembratio-
nem factam Episcopatus ab
Archiepiscopatu Cæsaraugus-
tano, notoriaque fuit ex re-
petitione actuum, in qui-
bus jurisdictio Ecclesiastica
Turo lens. contra Laicos ad
pœnas temporales processit,
Ministris, & Officialibus ju-
risdictionis Sæcularis scienti-
bus, & tolerantibus, ac taci-
tè recognoscentibus, hoc jus
fundatum existere in consue-
tudine uniformi, cui princi-
pium inveniri non potest,
cum nullum alium titulum
expressum justificativum pos-
sessionis inveniri possit, nisi
immemoralis consuetudo.

42 Firmata jam, & conf-
tabilita legitima, & imme-
moriali consuetudine, proce-
dendi contra Laicos ad pœ-
nas temporales, non implo-
rato auxilio brachii Sæcularis,
unicè fundamentum præbuit
ad decisionem Competentiæ
in favorem jurisdictionis Ec-
clesiasticæ Turo lens. superest
obviam ire, fortioribus ob-

H

jec-

30
jectionibus à Defensoribus
Regiæ jurisdictionis disertif-
simè ponderatis : ut autem
enervaret , & everteret jurif-
dictio Sæcularis consuetudi-
nem immemoriam , tot inf-
trumentis , & testibus fulci-
tam , & roboratam in favo-
rem Ecclesiasticæ , connatur
processibus , & testibus pro-
bare , consuetudinem proce-
dendi Judicem Ecclesiasticum
contra Laicos in Dicecesi Tu-
rolens. ad impositionem pœ-
narum temporalium , non
fuisse successivam ; & in sche-
dula coram Arbitris oblata,
art. 5. fol. 35. allegat , & de-
ducit possessionem imploran-
di auxilium , in omnibus cau-
sis ad forum Ecclesiasticum
spectantibus , de qua depo-
nunt testes , *1. fol. 67. 2. fol.*
29. 4. fol. 91. 5. fol. 99.
6. fol. 105. 11. fol. 114.
12. fol. 118. 13. fol. 123.
14. fol. 128. 15. fol. 133.
16. fol. 137. & 17. fol. 141.
qui tam super hoc articulo,
& sicut & in 6. & seqq. con-
formitèr declarant de quam-
plurimis casibus specificis cir-
ca captionem , & sequestum
bonorum Laicorum , implo-
rato auxilio brachii Sæcularis
à Judice Ecclesiastico Turo-
lens.

43
Ait præterquamquòd
ferè omnes testes pro jurif-
dictione Regia producti in
suis depositionibus declarant,
multoties vidisse captiones
Laicorum , bonorumque se-
questrationes à Ministris Cu-
riæ Ecclesiasticæ Turolesi.
executas , non implorato au-
xilio brachii Sæcularis , qui,
ex vulgatis juris principiis,
plenè contra producentem
probant ; tota probatio , quæ
ex eorum dictis resultat in
favorem jurisdictionis Regiæ,
parum , aut nihil conducere
potest ad scopum , & inten-
tionem jurisdictionis Regiæ
fundandam , quoad neces-
sitate implorandi auxilium,
ad captionem Laicorum exe-
quendam , & pœnas pecunia-
rias , & temporales exigendas ;
si animadvertatur juridica illa
distinctio inter imploratio-
nem rigorosam brachii Sæcu-
laris , & accommodationem
familiæ Judicis Sæcularis , sive
nudam (ut vocant) assisten-
tiam : etenim ad auxilium ri-
gorosum impartendum , præ-
cedere debent Litteræ Depræ-
catoriæ , sive Exortatoriæ Ju-
dicis Ecclesiastici , Ordinario
Sæculari directæ , cum inser-
tione delicti circumferentis
jurisdictionem Ecclesiastici , ac
fen-

sententiæ, vel decreti de capi-
piendo, vel sequestrando bo-
na Laici, quæ notificatæ Ju-
dici Sæculari, judicialitèr de-
cernit impartitionem sui bra-
chii; & in multorum opinio-
ne, prævia citatione illius,
contra quem impartitur: sæ-
cūs autem ad assistentiam
accommodandam, quæ ex-
trajudicialitèr dumtaxat, &
urbanè petitur, ac respectivè
à Judice Sæculari concedi-
tur, ut videlicet Ecclesiasticus
suum exequatur decretum,
atque scandala, & resistentiæ
amoveantur; ut latè fundant
Larrea dict. decis. 1. num. 4.
¶ 26. Amaya in leg. 2. Cod.
de exaction. ex num. 45. Cor-
tiad. decis. 231. num. 23. ¶
decis. 232. ex num. 29. ¶
num. 60. ¶ 65. Portoles verb.
Judex, num. 93. Cancer. Va-
riar. resolut. part. 3. cap. 19. à
num. 18. Fontanel. part. 2.
decis. 353. num. 8. ¶ seqq.
Pareja de Instrument. edit. tit. 2.
resol. 8. num. 23. ¶ 28.

44 Ex eadem differentia
inter auxilium, & accommo-
dationem familiæ, aliam de-
ducunt mox laudati DD. quod
videlicet Judex, qui auxilium
præstat, judicialitèr, & cum
causæ cognitione, decretum
Ecclesiastici exequitur: Judex

verò, qui nudam assistentiam,
seu familiæ accommodatio-
nem præstat, nec judicialitèr
cognoscit, nec jurisdictionem
exercet; sed tantum adhæret
Judici Ecclesiastico, ut sine
impedimento suum decretum
exequatur. Hinc examinatis
testibus pro parte jurisdic-
tionis Sæcularis productis, per-
piquum omninò videtur con-
fundere auxilium cum nuda
assistentia, quin aliquis eo-
rum declaret de impartitione
rigorosi auxilii præstiti à Judi-
ce Sæculari Turolens. quod
certè necessarium erat ad fun-
dandam intentionem jurisdic-
tionis Sæcularis, vel inter-
rumpendam consuetudinem;
tot, exemplaribus, testimo-
niis, actibusque specificis à
jurisdictione Ecclesiastica pro-
batam.

45 Quod evidentius, ac
clarius dignoscitur ex decla-
ratione Josephi Hernandez
Sanchez, Notarii Regii, &
Apostolici, qui inter omnes
primus, & altiori, se osten-
dens, indutus luce, super ar-
ticulo controverso, tam in-
constans, & varius in sua de-
positione detegitur, (ut ex
sequentibus patefiet) quod
temeritati tantum, & affectio-
ni inservire elucescat: ait enim

in

in ea fol. 71. dorf. commissio-
nem obtinuisse à Curia Eccle-
siastica Turolens. ad captio-
nem Michaelis Perez, Loci
de Allepuz, quæ quidem exe-
cuta asserit, prævio auxilio
per Ludovicum Antonium
Fernandez, Alguacirium Cu-
riæ Ecclesiasticæ, ibi: *A cau-
sa de que el Reo diò por la puer-
ta, que este estaba de la casa,
y no por la que estaba dicho Al-
guacil Real.*

46 Immemor absdubio,
in primis, quod ex ipso Pro-
cessu compulsato, & sub tes-
timonio generali in actis ex-
hibito à jurisdictione Eccle-
siastica fol. 130. & 131. liquet
captum prædictum Michae-
lem Perez absque impartitio-
ne auxilii, & in carceribus
Regiis præfati Loci deposti-
tum, custodia causa, usque-
quo ad Episcopales hujus Cu-
riæ fuit transectus: deinde
quod ipse testis Hernandez
fidem facit, ut Actuarius di-
ligentiæ fol. 131. quod asso-
ciatus cum prædicto Alguaci-
rio, ibi: *Accediò personalmen-
te à las casas de la propria habi-
tacion de Miguel Perez, y recono-
ciendo aquellas, hallò en un quar-
to al susodicho, y lo prendiò, y
assegurò: Et tandem, quod
in altera ipsius depositione*

coram Arbitris in causa con-
tentionis anni 1734. ipsam
captionem pro casu specifico
adducens in favorem jurif-
dictionis Regiæ fol. 200. affir-
mavit, ibi: *Se prendiò à Mi-
guèl Perez, Estudiante, natu-
ral del Lugar referido, en la
casa de su propria habitacion,
estando aùn en la cama.*

47 Progreditur ultra
illius temeritas, & inconstan-
tia: animadvertendo, quod
in sua declaratione mentio-
nem faciens de captione The-
resæ Bruscas, Loci del Pobo,
sub anno 1729. ait fol. 72.
dorf. de mandato Provisoris
imploratum ab ipso auxilium
à Prætorè Turolens. & impar-
titum in scriptis, quin præ-
existeret rumor, aut timor
resistentiæ; obliviscendo, quod
in præcitata ipsius depositio-
ne anni 1734. constat fol.
202. dorf. Primò: auxilium,
quod ait impartitum à Præ-
torè, fuisse imploratum in
illius defectum Decano Rei-
publicæ Senatori. Secundò:
casum hunc per ipsius expli-
cationem, nec fuisse auxilii
rigorosi, nec assistentiæ nu-
dæ, ibi: *Y con efecto su Mer-
ced (habla del Corregidor)
en el mismo Despacho, que el
Testigo llevaba, puso algunas
lineas;*

lineas; y segan hace memoria, aunque formalmente no se acuerda, le parece fuè mandar al Alcalde del expressado Lugar, no impidiessse la execucion, que el testigo se le havia cometido en su despacho: & tertio tandem, fol. 201. dorf. præsupponit imminens periculum vitæ in Ministris supervenisse, ex tumultu in Loco suborto propter captionem: quæ omnia in univèrsam collata, testem hunc, & ignarum, & varium, ac de falso convictum super articulo, non obscurè deducunt.

48. Præter hanc testium probationem coram Arbitris à Jurisdictione Sæculari productam, aliam de immemoriali, devoluta causa ad hoc Tribunal, sub artic. 2. suæ schedulæ fol. 38. dorf. super imploratione auxilii, docere tentavit, allegans in omnibus causis de privativa, aut præventa cognitione Judicis Ecclesiastici in Laicos, captiones, & bonorum sequestrata executata, impariito auxilio, & non aliter; verùm depositiones quatuor testium ad eam fulciendam, cum commissione hujus Tribunalis Turolii examinatum parvipensæ, ac despectæ fuere,

& meritò quidem omnibus eorum exceptionibus introspectis.

49. Sese enim obtulit præ oculis, & eorum natura abjecta, & qualitas artis Textoriæ, qua abundant, ut non illaquearet animus super nota imperitia, & inaccessiblei discussione controversi articuli, quod ad evidentiam perduxit ex eorum secundus, qui fol. 182. pro casu specifico exponit: *Que un Alcalde, llamado Les, en su presencia à las doce de la noche prendiò à Mosen Pedro Andrés en la Plaza Mayor de Tervèl, y le llevò à las Carceles Reales.* Accedit insuper, quod nullus eorum in comprobationem articuli, & veritatis testimonium, docet de captione aliqua, vel sequestratione bonorum Laici, prævio auxilio judiciali, & rigoroso Jurisdictionis Regiæ: imò inter eos 4. qui fol. 189. affirmat, captos, auxiliante hac Jurisdictione, Josephum Salas Turolii, & alium vicinum Loci de Celadas, de falso convincitur ex processibus in causa compulsatis; eo quia fol. 113. testimonii Jurisdictionis Ecclesiasticæ constat executam captionem præfati Josepi Salas absque au-

xilio, aut assistentia Jurisdictionis Regiæ, cui consonant, & tres unicæ, quæ sub eodem testimonio inveniuntur executæ fol. 72. 114. & 115. vicinorum Loci de Celadas.

50 Innotescit amplius eorum uniformis imbecillitas captiosè seducta, ac affectatè machinata, ex attestatione eorum consona, & univoca; scilicet numquam ad captionem, seu sequestrum in bonis Laicorum à Jurisdictione Ecclesiastica deventum absque auxilio, nisi quando sigillose, & clandestinè, insciis Prætoribus, & aliis Ministris Regiis Turolii, & Diocesis fuere aliquando executæ, cui damno obviam ire, satagerunt in casibus ad eorum notitiam superventis: invigiles, & infontes redargutionis ex ipsa causa emanantis, ex multiplicitate actuum, in quibus ante, & post dismembrationem palam cum notitia, & assensu Ministrorum Regiæ Jurisdictionis, tam Civitatis, quàm Diocesis, Ordinarius Ecclesiasticus Turolensis per se, & suos Ministros absque auxilio, ad distinctionem personalem, & bonorum Laicorum processit, dummodo ad suum fo-

rum, aut privativè, vel præventivè punitio delictorum spectaret: verùm quid miramur in hac, & aliis crassissimis testium obumbrationibus? Si eorum secundus vocatus Didacus Aragon, qui coram Arbitris deposuit sub die 31. Martii labentis anni fol. 16. dorf. in fin. & ætatis sexaginta & sex annorum se esse profiteretur fol. 114. dorf. de novo productus, causa devoluta eodem anno, dieque 19. Maii fol. 167. cursum vitæ suæ potraxit ad decrepitam septuaginta & octo annorum ætatem, ut fol. 184. absque trepidatione testatur.

51 Sed quid immoramur in examinandis declarationibus testium productorum pro parte Jurisdictionis Sæcularis, ad probandam consuetudinem necessitatis implorandi auxilium rigorosum brachii Sæcularis, vel convellendam justificationem plenissimam factam pro parte Jurisdictionis Ecclesiasticæ in his actis; cum Jurisdictio Sæcularis Turolensis planum, & expeditum iter habebat, ad probandam consuetudinem ab ipsa assertam, non per vaga, obscura, & æqui-

voca testium dicta ; sed per
status , & exemplaria cano-
nizantia consuetudinem im-
plorandi auxilium ab ipsa
prætensum : etenim ut præ-
fatum est supra cum Larrea,
Cortiada , Cancerio , Pareja,
& aliis , ut rigorosum auxi-
lium impartiaturo necessariò
præcedere debent Literæ Mo-
nitoriales , & aliæ diligen-
tiæ judiciales apud acta Ju-
dicis Ecclesiastici ; ac simili-
tèr de notificatione , ac de-
creto impartitionis brachii,
de diligentissimè subsecutis
in captione rei , ac seques-
tratione bonorum , & dili-
gentissimis factis , ex actis exis-
tentibus , & asservatis in Cu-
ria Sæculari Turolens. ex qui-
bus proculdubio resultaret
plena justificatio consuetu-
dinis deductæ in actis hujus
causæ à Jurisdictione Sæcu-
lari : cum igitur nullum
exemplar producaturo , ex quo
argui possit imploratum fuisse
à Judice Ecclesiastico ri-
gorosum auxilium ; imò to-
tum contrarium resultet ex
actis , exemplaribus , & pro-
cessibus pro parte Jurisdic-
tionis Ecclesiasticæ præsen-
tatis ; frustra contenditur cum
æquivocis , & generalibus
testium declarationibus pro-

35
bare consuetudinem imme-
morialem implorationis , &
respectivè impartitionis bra-
chii , ut Judex Ecclesiasti-
cus sua decreta contra Lai-
cos exequi valeat in causis,
& casibus , ad suum forum,
& cognitionem spectanti-
bus.

52 Nec tandem confe-
runt in favorem Jurisdic-
tionis Regiæ testimonia , & Pro-
cessus , quibus se juvare con-
natur : nam quæ apud Arbi-
tros fol. 150. 152. & 153.
apparent per compulsorium
registrata , circumscriptos au-
xilii rigorosi terminos non at-
tingunt. captio enim Licen-
tiati Loci de Aguilar executâ
absque præexistente causa cir-
cumferente Jurisdictionem
Ordinarij Ecclesiastici , dig-
noscutur attentâ , & remissio
illius Prætori Sæculari , cu-
jus foro , uti Laicus nativè
erat subditus : consuetudi-
nem Curie Ecclesiasticæ pro-
cedendi contra Laicos ad pœ-
nas temporales , in casibus
sue Jurisdictioni subjectos in
nihilo innovare , aut inter-
rumpere est notorium : æqua-
que lance metitur casus Lo-
ci de el Pobo jam explana-
tus : nam visis Literis à Pro-
visore Ecclesiastico , Præto-

ri Turolenſi directis, & ſubſecuta iſtius acquieſcentia, re-
torquetur ejus narrativa, &
competentia inchoata contra
ipſam Jurisdictionem Re-
giam tolerantem, abſque im-
ploratione auxilii, progres-
ſum ad ulteriora. Ac deni-
que Proceſſus contra D.
Joannem Lopez de Heredia
in Villa de Alagon domici-
liatum anni 1627. qui, de-
voluta cauſa, fuit productus,
ejusdem eſt irrelevantia in
fomentum Jurisdictionis Re-
giae; quamvis enim in eo Ju-
riſdictio Eccleſiaſtica tantum
obtinuerit, in ſui favorem
contentionem deciſſam: *Quoad*
Cenſuras, & pœnas ſpirituales
tantum, ut ex ejus ſenten-
tia reſultat: viſis actis appa-
rebit, nec allegatam, nec
probatam fuiſſe conſuetudi-
nem, ut ſupra inſinuatum eſt;
ex quo capite, ut & in aliis
Proceſſibus jam relatis hu-
jus Curia Archiepiſcopalis
Cæſarauguſtæ, quoad pœ-
nas temporales exequendas
non obtinuit; cum nec aſſu-
mi potuiſſet examen, & diſ-
cuſſio ſuper non articulata
conſuetudine, quæ erat fun-
damentum ad id deciden-
dum.

53 Explorato jam inna-

ni, ac ſaſtidiſo cumulo
teſtium pro hac Jurisdictione
productorum, introſpec-
taque atteſtationum, & alio-
rum actuum, ac instrumen-
torum irrelevantia: ſuper eſt
tantum objecta diluere, quæ
magnoperè à Defenſoribus
Regiis connantibus, inna-
nem reddere antiquam, &
ſucceſſivam Eccleſiaſticae Ju-
riſditionis conſuetudinem,
fuere ponderata. Aiebant
enim de ejus uniformi, ac
invariato procedendi ſtylo
non doceri; imò de diffor-
mi conſtare: tùm ex captio-
ne Joannis Bonfil, vicini
Villa de Mora, ſub anno
1566. ad instantiam Barba-
ræ Vicente, quæ executâ re-
ſultat à Judice Sæculari Or-
dinario ejusdem Villa, eum-
que poſtea repetiſſe Eccle-
ſiaſticum Ordinarium Turo-
lenſem: tùm ex alio huic ſi-
millimo caſu in proceſſu ad-
verſus Joannem Martinum
de Jayme, Loci de Manza-
nera, anni 1729. carceri
ſimilitèr mancipatum, auxi-
liante, & exequente Judice
Sæculari: quæ omnia liquent
ex teſtimonio ab ipſa Curia
Eccleſiaſtica Turolenſi. exhi-
bito in actis Competentia
anni 1734. fol. 35. & 36.

54 Ultra progredientes, exempla Curia³⁷ Ecclesiastica, quibus se in possessione carcerandi Laicos absque auxilio Judicis Sæcularis, probare nititur, de falso civiliter notabant, ob manifesta vitia emmendationum, & interjectionum in eis animadversa, quæ ansam dedere ad eorum redargutionem, ut patet ex diligentia fol. 25. Procuratoris Regiæ jurisdictionis: ac tandem ex eorum serie, ac cumulo ponderabant pululare notam varietatem, & discrepantiam in captionibus Laicorum: aliæ enim executæ, quin de auxilio ulla peragatur mentio: aliæ, eo implorato; sed simpliciter: & aliæ denique, circumscripto ad casum necessitatis, ac resistentiæ, mediante clausula: *Si opus fuerit.*

55 Per hæc omnia, quæ in facto nitida, Defensores Regii asserabant, improbatam, prout de jure absdubio legitimam consuetudinem Curia³⁷ Ecclesiasticae Turolens. ad distractionem personalem Laicorum, pœnasque in eos temporales infligendas exclamabant: eo quia nec exempla producta, etsi quamplurima in forma probanti, aut non

suspecta, imò laborantia vitio visibili emmendationum: nec quando suppleri, aut subsanari queat; uniformis possessio, ac stylus se habendi in sequestris, ac captionibus Laicorum, ex eis deducitur: imò repetita processuum varietas, quæ quidem (etsi in unico tantum actu appareret) consuetudinem allegatam interrumpit, ad tradita à Gonzal. in cap. 1. de Consuetudin. num. 11. Larrea alleg. 97. numer. 7. Fontanel. decis. 337. num. 21. 22. & 23.

56 Verùm tota hæc machina corrui, præ oculis habitata, quæ in facto à Defensoribus Regiis, ommissa est, aut variata notitia, exemplar enim Joannis Bonfil enarratum in præcitato testimonio, nihil confert ad intentum: fuit enim ab Ordinario Ecclesiastico Turolens. decretum de capiendo provisum, ad instantiam Barbaræ Vicente, quia renuebat vitam maritalem continuare, ac tempore executionis illius, Judex Ordinarius Sæcularis Villæ de Mora præventivè eum carceribus Regiis mancipavit, aut ratione scandali subsecuti, aut alia causa superventa: idque patet, quia nec resultat captus, instante

Ecclesiastica jurisdictione, nec implorato, ac impartito brachio Sæculari: imò oppositum suadetur ex clausula: *Y habiendosele requerido, y pedido por el señor Oficial Ecclesiastico de esta Ciudad, incontinenti lo entregò, y fue puesto en las Carceles Episcopales de ella.* Ad quid enim requisitio, ac exhortatio Judicis Ecclesiastici, ut reum suæ traderet jurisdictioni, si illius captio, implorato præviè auxilio rigoroso, executà foret ab Ordinario Sæculari? Quod certè devincit subterfugisse, veram accomodare applicationem.

57 Etiam inficitur in radice, & aliud Joannis Martin de Jayme, Loci de Manzanaera: cujus captio, quæ constat decreta cum imploratione auxilii simpliciter ex præ allegato testimonio absque clausula: *Si opus fuerit: registrato processu originali compulsato, & sub testimonio generali Ecclesiasticæ jurisdictionis comprehenso sub fol. 78. invenitur implorari jussum ad casum necessitatis restrictum, & ad ammovendam resistantiam, si supervenerit, aut in executione timeatur, ibi: Y si para consecucion de lo que se lleva dicho fuere necessario implorar el auxi-*

lio del brazo Secular, lo hagais. &c. Quod quidem, testimonium pro Defensoribus Regiis adductum, diminutum convincit; sed nihil ultra ad intentum.

58 Vitium etiam infollemnitatis, ac redargutio Civilis Processuum, parum, aut nihil obstare, est notorium: tum, quia ex diligentia Actuarii causæ, prævio decreto nostro, revisis causis compulsatis constat fol. 72. suspicionem falsi non laborare, nec emendationes, aut interjectiones à Regiis Defensoribus animadversas, fidem eorum turbare valere, eo quia nec in parte substantiali; nec de recenti alteratio notetur, aut patefiat; quod quidem (& non vagat generalis exceptio allegata) congruum medium erat ad civilem redargutionem, & eorum fidem confundendam: tum etiam, ex eo quod usque ad moderna tempora in Curiis Ecclesiasticis hujus Regni, emendationes, aut interjectiones ab Actuariis non testabantur, ut de notorio est compertum: & tum denique, quia in Competentia anni 1734. quasi omnes Processus in hac compulsati, fuerunt exhibiti, citatis Procura-

toribus jurisdictionis Regiæ, qui in compulsorio interfuerunt, ut ex actis liquet, quin de eorum solemnitate disceptaretur, nec exceptio falsitatis noviter inventa elucescat opposita.

59 Instaurata Processuum fide, & auctoritate, difformitatem actuum, quæ ex eorum ventre à jurisdictione Regia promanare exponitur, inefficax est exceptio ad convellendam, & offuscandam consuetudinem: etenim, ut ex eorum serie constat, stylus hujus Curia Ecclesiasticæ Turo lensis, uniformis semper dignoscitur: providendo in captionibus, & sequestris Laicorum, dum timor, aut probabilis resistentia imminet, implorationem brachii Sæcularis, si opus fuerit: in aliis vero, ubi hæc non permiscentur, exequendo per se, & suos Ministros pœnas temporales, captiones, & sequestra, absque accommodatione Regiæ armatæ familiæ: quæ differentia juridica promanat ex ipsamet natura assistentiæ nudæ, utpotè actus facultativi, quin ex ea varietate, discrepantia elidens, & turbans legitimam justificationem immemorabilis consuetudinis,

39
valeat induci: imò ipsa series processuum sub una, & altera forma exequendi sequestra, & distinctiones personales Laicorum firmat absdubio, numquam de necessitate ad implorationem auxilii deventum, & hoc assistentibus Prætoribus, aliisque Judicibus Ordinariis Turolii, & Diocesis, quibus & innotuit stylus successivus, & antiquus se habendi hujus Curia, & acquieverunt ulteriori, uniformique ejus practicæ.

60 Insistebant denique Defensores Regii contra prætentam consuetudinem: quia ut introducta, & continuata absque scientia, & patientia Principis, (quæ nec allegata resultat) ejus dominationi, & mero imperio obesse non poterat, ex Gloss. in verb. Statum, cap. Constitutionem, de verbor. signific. Larrea allegat. 92. à num. 15. & hoc licet admitteretur notitia Officialium, ac Ministrorum Regis (de qua ajunt non constare) quia scientia præsumpta Principis, quæ elicitur, ipsi nocere negant: ultra quod ad firmitatem, & robur consuetudinis necessario desideratur, ut canonizata appareat in judicio contradictorio per pluralitatem

tem sententiarum, juxta dispositionem *leg. 5. tit. 2. p. 1.*

61 Sed eorum pace diluuntur hæc omnia serio examinata; scientia enim Principis vera probari debet in actibus, in quibus induci vult renuntiatio Juris, quod posset ipsi competere: sufficit tamen præsumpta ex notitia Officialium, ut noceat, quoad præscriptionem inducendam contra ipsum, ut non dubitavit firmare ipse Larrea *dict. allegat. 92. num. 23. ibi: Et quando scientia Principis præsumpta ex scientia Officialium noceret: id tantum quoad præscriptionem admitti posset; non verò ut ex ea renuntiatio juris sui inducatur.* Hæc tamen adeò convicta est omni tempore, ut de ea dubitare fas sit, tot concurrentibus repetitionibus voluntariis Laicorum, Ordinariis Ecclesiasticis Turolens. tot per ipsos, custodiæ causa, carceribus Regiis mancipatorum; totque pœnarum temporalium executionibus subsecutis palàm, & absque contradictione successivè introspectis, ex multiplicitate processuum à jurisdictione Ecclesiastica adductorum.

62 Ejus denique incongruæ applicationis est disposi-

tio præfatæ *leg. 5. tit. 2. p. 1.* licet enim in ea ad inducendam consuetudinem per verba illius: *Dos juicios por ella,* pluralitas sententiarum requiratur: lex tamen non arctat, sed explicat, & exponit inter alios, hunc modum probandi: illud enim, quod inducit consuetudinem, est usus, & mores populi, *leg. de Quibus, ff. de Leg.* ostendit enim ista lex (ut ratiocinatur Gregor. Lopez super ea verb. *Fueren dados*) unum modum inducendi, & probandi consuetudinem, & per hoc non alios excludit: si enim taxativè assumeretur, nec ulla quidem consuetudo valeret inducendam in primo actu calificationis, deficiente sententia prævia canonizatoria, illico corruerit; quod utique distans, & alienum à jure nemo inficiabit: Verùm quid immoramur super illius explicatione ac intelligentia, quando adhuc ad metas Defensorum jurisdiction. Reg. consuetudo est canonizata, adstantibus in causa productis, & jam ante memoratis tribus contentionum processibus inter easdem Curias Ecclesiasticam, & Sæcularem Turolenses, ubi concorditer virtute inductæ consue-

fuetudinis in Diœcesi, Ordinarium Ecclesiasticum obtinuit, quoad exequendas pœnas temporales, Laicosque suis carceribus mancipandos, ac super eorum bonis ad sequestra procedendum in casibus de privata, aut prœventa cognitione ipsius.

63 Devenimus tandem aliquando ad quartum, & ultimum articulum in hac contentione principalitèr deductum; scilicèt: An Familiares, & Ministri Laici Episcoporum fori privilegio gaudere debeant necne? In qua quæstione eos à jurisdictione Sæculari exemptos, ex aliqua expressa juris dispositione non esse, praxis hujus Tribunalis inconcusa pro comperto habuit; ut magistralitèr fundavit Illustrissim. D. D. Blasius Serrate in motivis *Processus Procurator. Fiscal. Curie Ecclesiastic. Episcopat. Faccen. in suo Regest. tom. 5. fol. 218. dorf. vers. Ex eo, & alias*: Nosque observavimus in *Process. Ecclesiast. & Regest. jurisdiction. Villæ de Monzon in Regest. tom. 9. fol. 225. vers. Verùm licet. Nec aliter posse à jurisdictione Sæculari eximi, nisi ostenso speciali privilegio, aut legitime probata consuetudine,*

setu observantia immemorabili præfata exemptionis; ut propugnatur idem Illustrissim. D. Serrate ubi supra.

64 Ex hac Tribunalis praxi, promanarunt tot, tantæque decisiones, quas in unam compilavimus in præfato *Procurat. Ecclesiast. & Regest. jurisdict. Villæ de Monzon in prædicto Regest. fol. 226. §. Hac ultima sententia cum seqq.* in quibus circa diversas Diœceses hujus Regni, Familiares, ac Ministros Laicos Episcoporum, & Curiarum Ecclesiasticarum declarata fuerunt competentia in favorem Judicis Sæcularis, ex hoc solo capite, quod videlicet non probaverint respectivè consuetudinem illorum exemptivam.

65 Undè ostenso privilegio, aut probata legitime consuetudine immemorabili, non est ambigendum juxta superius deducta, Familiares Laicos Episcoporum, tam in Civilibus, quàm in Criminalibus fori privilegio potiri debere; ut præter hujus Tribunalis praxim firmant in specie, Molin. in *Repert. verb. Consuetudin. in princip. fol. 73. Fagnan. in cap. 2. de For. competent. num. 47. in fin. & n. 64.*

Petrus Marca *de Concord. Sa-
cerd. & imper. lib. 3. cap. 9.
per tot. signantèr num. 8.* Feli-
cian. de Vega *in cap. Cum con-
tingat, 13. de for. competent.
num. 48.* Cardin. de Luc. *de
Jurisdic. disc. 67. numer. 3.*
Suarez *in Defens. Fid. lib. 4.
cap. 29. num. 10.* Cortiad.
cum pluribus ab eo laudatis
tom. 3. decis. 145. num. 4.

66 Hinc licet jurisdictio
Ecclesiastica Turolens. nullum
ostendat privilegium exemp-
tivum suorum Familiarium:
Attamen pro comperto ha-
buimus, concludentèr in actis
hujus causæ inveniri proba-
tam consuetudinem, & ob-
servantiam immemorabilem,
Ministros Laicos præfatæ Cu-
riæ gaudendi fori privilegio
in Criminalibus: quandoqui-
dem ex processu Competen-
tiæ anni 1734. huic cumula-
to, in actis coram Arbitris
compilatis *fol. 67.* resultat ex
testimonio ibi exhibito sub
anno 1637. & die 20. Julii
firmam à Curia Justitiæ Ara-
gonum promanatam, ad ins-
tantiam Familiarium, & Minis-
trorum Laicorum Curia Ec-
clesiasticæ hujus Archiepisco-
patus, canonizatoriam exemp-
tionis eorum à foro Sæculari,
tam in Civilibus, quàm in

Criminalibus; eo quia ad in-
hibitionem obtinendam, con-
cludentèr, & cum omnibus
requisitis, *Gloss. in cap. 1. de
Præscript. in 6.* probata fuit
consuetudo, & possessio im-
memorabilis gaudendi fori
privilegio, & exemptione:
quæ quidem jurisfirma reno-
vata fuit sub anno 1672. &
tandem dum jam novum Gu-
bernium in Regno stabilitum
discernebatur, observari ejus
inhibitionem, & attributivum
privilegium, fuit jussum anno
1724. per Literas, sermone
vulgari vocatas *de Sobrecarta,*
ut ex eodem testimonio resul-
tat.

67 Jus huic Curia quæ-
situm, & in favorem ejus Fa-
miliarium Laicorum radica-
tum, per immemorabilem
consuetudinem exemptivam à
foro Sæculari, prodesse debè-
re, & Ministris Laicis Curia
Ecclesiasticæ Turolens. est abs-
dubium, si post dismembra-
tionem supra enarratam de
interruptione, aut ammissio-
ne, exemptionis, & privile-
gii per actus específicos in in-
dividuo non doceatur: inter
effectus enim possessionis im-
memorabilis computatur, &
ille, ut etiam de medio sub-
ducto, quolibet termino fini-

to ; completa perseveret, & perfecta permaneat: undè jam sub anno 1577. in quo effectuata fuit dismembratio Curie Ecclesiasticæ Turol. ab hoc Archiepiscopatu, hæc consuetudo immemorabilis exemptiva Familiarium Laicorum in esse producta, pro comperto habuimus. Et comprobant etiã processus compulsati de annis 1545. & 1554. fol. 155. dorf. & 156. testimonii generalis jurisdictionis Ecclesiasticæ Turolens. in his actis præsentati.

68 De tempore autem dismembrationis usque ad præsens, invaluisse in prædicta Curia Turolensi consuetudinem exemptivam suorum Familiarium Laicorum in Criminalibus, convincitur ex Processu compulsatis seqq. 1. sub ann. 1591. fol. 157. testimonii generalis super repetitione personæ Jacobi Hernandez, Notarii Curie Ecclesiasticæ Turolens. 2. sub anno 1660. fol. 158. super restitutione Michaelis Hieronymi Escobedo, Notarii etiam præfate Curie. 3. sub anno 1733. fol. 158. dorf. super exemptione D. D. Petri de Asin, & Petri Marco, Notariorum ejusdem Curie: & ultra casus específicos ex his Processibus ema-

nantibus, Testes jurisdictionis Ecclesiasticæ 1. 2. 3. 4. 15. & 16. super articulo 7. suæ schedulæ coram Arbitris, alios quamplures referunt in fomentum exemptionis Familiarium Laicorum hujus Curie.

69 Non negabant Defensores Regii regulam in principio hujus articuli stabilitam, cui accommodata est praxis, & stylus Tribunalis: inficiebant tamen consuetudinem immemorabilem necessariam, adesse convictam: tum ex eo, quia Processus exhibiti de falso civiliter redarguti apparere insistebant: & tum denique, quia & ipsum Tribunal nostrum contra hanc prætentam consuetudinem, Competentiam in favorem Judicis Sæcularis Turolens. sub anno 1734. declaravit quoad personam Ludovici Antonii Fernandez, Officialis ejusdem Curie Ecclesiasticæ, illi attribuendo punitionem delicti ab hoc Familiari Laico patrati.

70 Verùm prætermissa exceptione falsitatis objecta, quia jam desuper satisfit abundè redargutioni Processibus oppositæ: immoramur tantum in diluenda ea, rei judicatæ, quæ objicitur ex causa

con-

contentionis anni 1734. quæ quidem, seriò animadversa decisione, prorsus est extranea; ut ex nostris motivis elucet, tom. 9. Regest. fol. 320. sub §. Et licet, & signantèr §. Ex eisdem fundamentis, fol. 321. cujus transcribimus seriem, ut nulli dubia sit distantia, & inapplicata nota, ibi: Ex eisdem fundamentis, & juris rationibus, declaravimus, Competentiam Judicis Secularis Turolens. de jure, & foro procedere, quoad personam Ludovici Antonii Fernandez, Officialis Curie Ecclesiasticae ejusdem Civitatis, restrictivè tamen ad cognitionem injuriæ Judici Seculari illatæ, fingendo, & simulando Literas Auxiliatorias ab ipso obtinuisse: nam in superhabita pro nunc discussione articuli illius; an videlicet Ministri, & Officiales Curie Ecclesiasticae, tam in Civilibus, quàm in Criminalibus à jurisdictione Seculari sint exempti, super quo ex supra notatis non est formata competentia, nec

judicium interpositum: certum omninò est, Ludovicum Antonium Fernandez finxisse, & supposuisse Literas Auxiliatorias Judicis Secularis Ordinarii Turolens. & alia protulisse verba offensiva, & detractiva auctoritatis Judicis Secularis, ut resultat ex declaratione quinque testium formitèr examinatorum apud Arbitros super artic. 4. schedulæ jurisdictionis Secularis: Officialis enim Laicus Curie Ecclesiasticae offendens, & injurians Judicem Secularem, illius foro subicitur, quoad cognitionem excessus, & injuriæ, cumque ad hunc effectum nulla versetur differentia inter Officialem Secularem offendentem, & injuriantem jurisdictionem, & Judicem Ecclesiasticum, & Officialem Ecclesiasticum jurisdictionem, & Judicem Secularem injuriantem:: Meritò cognitio hujus excessus, & injuriæ ad Judicem Secularem debet spectare. Quare his, & aliis, prout sup. pronuntiamus, &c.

D. Josephus Martinez Rubio,
Cancellarius Competentiarum:

SIGNUM mei D. Cypriani Laplaza, habitatoris
Civitatis Cæsaraugustæ, S. C. ac Regiæ Majestatis
D. N. Regis in sua Regia Aragonum Regni Audien-
tia, ac in Tribunali Competentiarum Scribæ, qui præce-
dente petitione Procuratoris jurisdictionis Ecclesiasticæ
Turo lens. ac Decreto Illustrissim. D.D. Josephi Mar-
tinez Rubio, Archidiaconi Belchitens. in Sancta Me-
tropolitana Ecclesia præfatæ Civitatis, Pontificiique,
ac Regii Competentiarum Cancellarii sub die vigesima-
secunda mensis Junii anno Domini millesimo septingen-
tesimo quadragesimo secundo emisso; prædictam Senten-
tiam, & Motiva à suis originalibus Processu, & Re-
gesto, ubi continuata existunt, extraxi, & fidelitèr com-
probavi: in quorum fidem meo solito Signo signavi:
Cæsaraugustæ die vigesimaquinta præfatorum Mensis,
& Anni.

